

BAZNĪCAS SKAISTUMS

(1991)

Varbūt arī jūs dzirdējāt jaunumus, kas pavisam nesen, pēdējo nedēļu laikā, pāršalca pasauli. Tika atklāts, ka pāvestam būs nepieciešama sirds transplantācija. Šo ziņu gan nebija paredzēts izpaust plašākai sabiedrībai, bet, kā jau tas bieži vien gadās, notika informācijas noplūde. Drīz vien pāvests varēja pārlicināties, ka ziņa jau ir izplatījusies pa visu Itāliju, jo, kur vien viņš ceļoja, viņu, pilsētās ierodoties, sagaidīja vietējie iedzīvotāji, kas skaļi dziedāja: „Nem manu sirdi, ņem manu sirdi...“ Kad pāvests jau vairākas stundas bija klausījies šādā dziedāšanā, viņš jutās dziļi aizkustināts. Augstais gans gandrīz vai nezināja, ko iesākt, jo, kur vien viņš devās, visur atkārtojās tas pats. Bet pagājušosvētdien, kolīdz pāvests iznāca uz balkona, no kura paveras skats uz Sv. Pētera laukumu, pēkšņi 50000 cilvēku sāka dziedāt to pašu dziesmu: „Nem mani sirdi, ņem manu sirdi...“ Pienācis pie mikroфона, viņš sacīja: „Es nevaru paņemt visas jūsu sirdis, bet šī solidaritātes izpausme mani aizkustināja.“ (Viņš prot šādos brīžos pateikt īstos vārdus.) Tad pāvests turpināja: „Es esmu izlēmis, ka man vajadzīga tikai viena sirds, un es paņēmu tā cilvēka sirdi, uz kuru nokritis šī spalva.“ Un viņš nosvieda lejā spalvu. Taču tūlīt jau atkal atsākās dziedāšana.

Šis piemērs labi ilustrē kādu patiesību, kuru mēs visi, es domāju, gan katoļu kristieši, gan pat Bībeles kristieši, kas vēl tikai uzdod jautājumus par katoļticību, jau esam izjutuši, lasot Svētos Rakstus, proti, to, ka Baznīcai piemīt sava veida skaistums, kas izsauc dziļu mīlestību un stipri rosina kalpošanas garu. Bet kas aiz šī skaistuma slēpjas? Kāds noslēpums stāv aiz Baznīcas? Ne gluži pat aiz Baznīcas, bet pašā Baznīcas iekšienē. Turpmākās minūtes mēs vēlētos veltīt pārdomām par tēmu „Baznīcas skaistums“, ļaujot Svētajam Garam atkal un no jauna vērst mūsu uzmanību uz to, kas daudziem no mums bija ielikts sirdī jau no dzimšanas un ko mēs visi kaut kādā mērā esam sākuši novertēt, jo citādi jūsu šeit nemaz nebūtu. Aplūkosim kopā Baznīcas skaistumu.

Es vēlētos mūsu šīvakara pārrunās izdalīt divas daļas. Vispirms es runāšu par to, ko varētu nosaukt par ārējo skaistumu. Bet pēc tam ielūkosimies Baznīcas iekšienē, lai redzētu, ka tieši tās iekšējais skaistums ir noteicošais un tieši tur meklējama visa skaistuma sirds.

ĀRĒJAIS SKAISTUMS

MĀKSLA UN ARHITEKTŪRA

Dažreiz mums ir nācies novērot, ka ne viss Baznīcā runā par svētumu. Mēs labi zinām, kādi esam paši, un redzam arī to, ko dara citi cilvēki. Pat priesteru un dažreiz arī bīskapu dzīvesveids var neaizsniegties līdz Evaņģēlijā izvirzīto prasību līmenim. Un tomēr gribētos sacīt līdz ar Čestertonu: „Katoļticība, pat ja tā ir atšķaidīta, var savārtīt pasaulē lielas lietas.“ Tik tiešām, katoļticība arī šobrīd vēl joprojām ir dzīva, lai arī kādas cīņas mums nākas izcīnīt un lai kādus atkrišanas gadījumus esam pieredzējuši. Katoļu Baznīca ir stipra, jo tajā ir Dieva spēks. Tas izpaužas daudzos veidos. Jūs varat saskatīt Baznīcas skaistumu.

Ļaujiet man jums nedaudz pastāstīt, pa kādiem ceļiem pats tiku gājis, līdz nonācu pie atziņas par Katoļu Baznīcas skaistumu. Pirmais, kas uz mani, ārpus Baznīcas stāvošu personu un patiesībā Katoļu Baznīcas pretinieku, atstāja iespaidu, bija māksla un arhitektūra. Es mēdzu domāt: *Paskat tikai, kāda viņiem ir tēlotāja maksla un kāda arhitektūra!* Ja jūs spriestu, tikai no cilvēciskā viedokļa raugoties un neņemot vērā ne Svētos Rakstus, ne ticību, tad varētu piekrist kādam autoram, kurš ir teicis: „Katoļu Baznīcai piemīt spēks radīt civilizācijas un ne vien tikai konfesijas.“ Nonākuši katoļu vidē, jūs skatāties visapkārt un, pat ja izjūtat pret svētbildēm vienīgi nicinājumu, ja nevarat ciest statujas un uzskatāt to visu par elkiem, tik un tā jums ir jāatzīst vismaz tik daudz, ka „šie katoļi ir samontējuši skaistas statujas.“

Šogad janvārī man bija izdevība apmeklēt trīs dienu kolokviju Vatikānā, kuru bija sagatavojuši citu konfesiju pārstāvji un kuru vadīja mans sievastēvs, Dr. Džerijs Kērks. No katoļu puses tajā piedalījās arī kardināls Bernardīns. Mēs bijām pulcējušies Vatikānā uz trim dienām, lai apspriestu jautājumus, kas saistīti ar cīņu pret pornogrāfijas biznesu, īpašu uzmanību pievēršot situācijai Austrumeiropas bloka valstīs, kuras pēc dzelzs aizkara krišanas tiek pārpludinātas ar pornogrāfiju tādos apmēros, kas liek satraukties. Pornogrāfijas straujā izplatīšanās šajās valstīs izraisa jucekli pat Baznīcā un nes postu visai sabiedrībai. Mums bija jāizrunā šī problēma un varbūt arī jāvienojas par taktiku, kā varētu palīdzēt šo parādību apkarot Baznīcā un kā palīdzēt pret to likumīgi cīnīties pilsonisko apvienību vadītājiem. Kolokvija noslēgumā mums bija jāizklāsta sava darba rezultāti Svētajam tēvam. Pāvests Jānis Pāvils II mūs ļoti uzmanīgi uz klausīja. Viņš mūs uzņēma ar lielu sirds siltumu un ne tikai veltīja mums iepriekš sagatavotu runu, bet arī pavisam brīvi izteica vairākas piebildes. Tas viss tika nopublicēts laikrakstā „L'Osservatore Romano“.

Bet visvairāk no šīm trīs vai četrām dienām man iespiedies atmiņā laiks, kuru es pavadīju kopā ar saviem nekatoļu brāļiem un māsām Kristū, gan apskatot Svētā Pētera baziliku, gan izstaigājot Vatikānu un pat dodoties pastaigā pa Romas ielām. Tas bija interesanti. Starp viņiem bija arī kāds vīrs, kura vārdu es neminēšu, jo viņš ieņēma augstu stāvokli Dienvidu baptistu savienībā. Vēl nedēļas sākumā viņam bija izteikti kareivīgs noskaņojums, it īpaši pēc tam, kad viņš bija uzzinājis, ka es esmu ne tikai katolis, bet pat konvertīts no evaņģēliskajiem Bībeles kristiešiem. Nepalīdzēja arī tas, ka mans sievastēvs bija grupas vadītājs. Viņš centās mani pārliecināt par savu taisnību, bet arī es šajā ziņā neesmu sliktāks par vācu karavīru, atgriezies atpakaļ un sāku viņu trenkt uz priekšu citā virzienā. Tā nu mēs pirmajā vakarā turpinājām viens

otram izskaidrot ticības jautājumus apmēram kādas trīsarpus stundas. Viņš man pateica pavisam skaidri, ka tas, ko esmu izdarījis, ir līdzvērtīgi atkrišanai no ticības. Taču es arī kļuva par liecinieku, kā turpmākajās divās vai trijās dienās viņa attieksme pilnīgi izmainījās. Viņš nu nebija no tiem, kas kautrētos izteikt savas domas. Pāvests bija pretenciozs. Pāvests tiešām maldījās, pasludinot sevi par nemaldīgo Kristus Vikāru. Bet, kad mēs kopā pastaigājāmies pa Svētā Pētera baziliku, varēja vērot, kā viņš ar pieklusinātu godbijību aplūkoja šīs greznās mozaīkas, skulptūras un arhitektūru. Es ar mērenu neatlaidību turpināju šo cilvēku pārlicināt. Jautāju viņam, kur gan protestantisms ir spējis radīt šādu arhitektūru un mākslas darbus. Viņš piekrita, ka nav nekā, kas būtu salīdzināms ar šeit redzēto.

Dažas nedēļas pēc savas atgriešanās no Romas es par to visu pastāstīju kādam labam draugam, kurš nevarēja doties mums līdzi. Ričards Vaits ir mans kadreizējais students, tagad viņš studē katoļu teoloģiju doktorantūrā un savas studijas jau drīz pabeigs. Un Ričards ar mani dalījās arī savā pieredzē. Pēc tam, kad es biju konvertējies, viņš vairs nevēlējās neko par mani zināt. Tad kādu dienu viņam bija jāaiziet uz vienu no Čikāgas bibliotēkām, lai tur pasūtītu dažas grāmatas no Mandelaina semināra bibliotēkas. Mazliet apskatot Mandelaina semināru, viņš domājis: *Nekad neesmu redzējis protestantu nometnē tādu mākslu un arhitektūru, ko varētu salīdzināt ar šo, bet seminārs, savukārt, nav salīdzināms ar Svētā Pētera baziliku vai jebko citu, kas atrodas Vatikānā. Romā mēs kļūstam par lieciniekiem tam, ka Baznīcai piemīt patiešs ārējs skaistums. Katoļu Baznīcai piemīt spēks radīt civilizācijas un ne vien tikai konfesijas, tā ir vienkārši lieliska.*

Es vēl labi atceros divas pēdējās stundas, kad mēs Vatikānā gatavojāmies uz tikšanos ar pāvestu Jāni Pāvilu II. Es nespēju pat iedomāties, kā viss norisināsies, kad visi šie dažādo konfesiju pārstāvji, visi šie nekatoļu aktīvistu, sāka gatavoties, lai tiktos ar pāvestu privātā audiencē. Bet sanāksme, kas notika stundu pirms audiences, bija visai interesanta. Pirmais piecēlās Pestīšanas Armijas pārstāvis un sacīja: „Šis cilvēks, kuru mēs drīzumā satiksim, ir Dieva cilvēks, Evaņģēlija cilvēks, Kristus cilvēks. Es redzu viņa acīs Kristu. Un pirms mēs iesim viņa priekšā ar savām problēmām, kas mūs nospiež, palūgsimies, lai Kungs izmanto šo cilvēku, kuru Viņš ir svaidījis.“ Es nodomāju: *Paskat tikai, šis cilvēks nūdien iekulsies nepatikšanās, ja kaut kas tāds nonāks atklātībā.*

Tad pēkšņi es redzēju, ka runāt gatavojas šis baptistu pārstāvis no Dienvidiem. Domāju, ka mans paziņa runās pēc principa *dots pret dotu*. Taču viņš piecēlās un teica: „Es vēlētos iet vēl tālāk un sacīt, ka tad, kad šis cilvēks runā, viņš patiešām sludina Evaņģēliju. Visā pasaulē pēc svētā Pāvila vairs nav bijis neviena evaņģēlista, kuru būtu uzklaušījuši tik daudzi cilvēki. Viņam piemīt godīgums un drosme aizstāvēt patiesību. Un šajās Vatikāna zālēs mēs visur varam redzēt, kā šī dzīvā ticība var aizkustināt un iekustināt daudzu cilvēku sirdis. Es vēlos lūgt Dievu par to, lai mēs spētu panākt, ka viņš izdarītu pornogrāfijas apkarošanas labā tikpat daudz, cik viņš izdarīja komunisma ēras beigu tuvināšanā Austrumeiropā.“

Bet tad gatavojās piecelties kāda sieviete, kas bija Šveices Baznīcu Nacionālās Padomes un Vispasaules Baznīcu Padomes pārstāve. Tās ir ļoti liberālas protestantisko konfesiju organizācijas. Viņa bija ieguvusi doktora grādu Hārvarda Universitātē un arī pasniedza tur teoloģiju. Tā bija augstu stāvoša un daudzu cienīta persona, kurai bija zināma ietekme. Vēl šī kundze bija pazīstama kā vienmēr cīņai gatava feminisma aizstāve. Kad viņa piecēlās, lai runātu, es nodomāju, ka nu gan mēs dzirdēsim kaut ko tādu, kas tiks pateikts līdzsvara radišanai. Bet viņa sacīja: „Es vēlētos iet pat tālāk un sacīt, ka šis cilvēks vairāk kā nezina cik tūkstoši citu cilvēku, kādus jūs varētu sameklēt, ir panācis to, ka tika norauts dzelzs priekšsargs un atnesta brīvība miljoniem austrumeiropiešu. Tas ir cilvēks, kurš ne vien izdzīvo Evaņģēliju, bet arī izprot cilvēku vajadzības visā pasaulē. Kad mēs runāsim ar viņu par pornogrāfijas izplatīšanos, es ceru, ka viņš rīkosies, un viss mainīsies.“

Mēs ar kardinālu Bernardīnu saskatījāmies un pamirkšķinājām viens otram. Šķiet, ka mums abiem gribējās sacīt: *Kaut mūsu katoļi to dzirdētu!* Kādas 15 vai 20 minūtes mēs klausījāmies šajās liecībās, kuras sniedza cilvēki, kas bija iepazinuši Romu, apskatījuši Vatikānu un tagad gatavojās doties pāri Sv. Pētera laukumam, lai tiktos ar Viņa Svētību pāvestu Jāni Pāvilu II. Dzirdot visu šeit sacīto, bija grūti noticēt pat savām ausīm.

Pēc tikšanās mēs nācām atpakaļ. Viņi runāja par pāvestu Jāni Pāvilu II, par pils zālēm un istabām. Šādu pavērsienu varēja tikai apbrīnot. Es lūdzos, lai ikvienam kaut kad mūžā tiktu dota iespēja doties svētceļojumā uz Romu un redzēt Māti Baznīcu visā tās ārējā krāšņumā. Tas neapšaubāmi atstāj iespaidu pat uz vislielāko katoļu Baznīcas pretinieku. Arī mani pašu reiz bija uzrunājis Baznīcas skaistums. Taču ar mākslas skaistuma un estētisko vērtību demonstrāciju vien ir par maz. Ir jābūt vēl kaut kam vairāk.

LITURĢIJA UN PIELŪGSME

Cita joma, kurā izpaužas Baznīcas ārējais skaistums un par kuru es vēlētos dalīties ar jums pārdomās, ir liturģija un pielūgsme. Bībeles kristiešu aprindās, no kurām nāku arī es pats, dievkalpojuma svarīgākā daļa lielākoties ir sprediķis un baznīcās visbiežāk noteicošā loma ir mācītājam. Patiesībā nav grūti saskatīt, kā atsevišķās baznīcās, kur katru svētdienu kādas 30, 40 vai 50 minūtes sprediķo labi oratori, kas pārvalda retoriku, veidojas personības kults. Tādējādi cilvēki, kas apmeklē dievkalpojumu, baznīcā pavadīto laiku vērtē pēc tā, cik lielā mērā viņus uzrunājis sprediķis, cik daudz jauna viņi no tā varējuši uzzināt un kā tas iespaidojis viņu motivāciju pilnveidoties. Tas ir nožēlojami. Domāju, ka visi šie baznīcēni, tāpat kā savā laikā arī es, apzinās, ka notiekošais tiek ļoti lielā mērā saistīts ar cilvēku.

Es nevēlos noniecināt homīlijas nozīmi, taču ilgojos piedzīvot dienu, kad vidusmēra katoļu draudzes loceklis sacītu: *Es gribētu, lai tas turpinātos ilgāk par 20 minūtēm. Vai nevar 30 minūtes? Varbūt pat 40 minūtes? Lai vairāk skan Svētie Raksti! Lūdzu,*

lieciet tiem no jauna atdzīvoties! Tas būtu fantastiski. Bet, pat ja arī mēs tādu līmeni savas dzīves laikā sasniegtu, tomēr visa centrā vajadzētu izvirzīties kaut kam citam, un tā ir Euharistiskā liturģija, kur Svētās Mises upuris tiek svinēts ar cieņu un zināmu svētu godbijību, kas Amerikā strauji izsīkst.

Pat tad, kad vēl biju noskaņots pret katolisko Baznīcu, es mēdzu lasīt tādu autoru darbus kā Luī Buijē (Louis Bouyer) vai Anrī Libaks (Henri de Lubac), jo mani uzrunāja tas, kā viņi aprakstīja liturģiju. Es labi pazinu Veco Derību. Pazinu to pietiekami labi, lai man būtu jāatzīst fakts, ka, lai arī cik neticami tas liktos, pastāvēja rituāla paralēles starp to, ko darīja Vecās derības priesteri un ko darīja katoliskās Baznīcas priesteri, starp to, kas notika levītiskajos upuros, un valodu, kas grāmatās tika lietota, lai aprakstītu Svētās Mises upuri, starp Pashas lūgšanām un euharistiskajām lūgšanām. Tajā laikā vēl pat mana ēna nebija aptumšojusi neviena katoļu sanktuārija vai baznīcas durvis. Un tomēr es kāri lasīju šīs grāmatas un pētīju, kā izcēlās minētās paralēles un bija skaidri saskatāma pēctecība. Šāda sajūta man bija radusies, vienīgi lasot grāmatas un pētot attēlus. Manās rokās bija nonākusi arī arhibīskapa Fultona Šīna grāmata, kurā viņš soli pa solim izskaidroja visus Svētās Mises upura sarežģītos posmus. Tas mani vienkārši sajūsmināja. Taču es vēl joprojām domāju, ka tie ir maldi. Kaut kur sirds dziļumos es vēl paturēju domu, ka tā varētu būt arī zaimošana un svētuma apgānīšana. Un tomēr Baznīcas liturģijai un pielūgsmei piemita ārējs skaistums, tajā bija kaut kas cildens.

Pirms gadiem septiņiem, kad profesors Toms Hauards pievienojās katoliskajai Baznīcai, vadošā evaņģēlisko kristiešu jaunumu žurnāla „Kristietība šodien“ pirmajās lappusēs varēja lasīt stāstījumu par viņa pāriešanu katoļticībā. Autori bija pielikuši daudz pūļu, lai radītu iespaidu, it kā tikai kaut kādas siltas un neskaidras jūtas būtu aizvedušas profesoru atpakaļ pie Romas katoliskās Baznīcas, kurā viņu tā sajūsminājusi liturģija, ka šis cilvēks runājis vairs tikai par pielūgsmi un visu, kas ar to saistīts. Citiem vārdiem, rakstā notikušais bija izklāstīts tā, it kā profesoru būtu emocionāli saistījis ārējo rituālu pievilksanas spēks. Bet tam, kas izlēma parunāties ar pašu Dr. Hauardu, atklājās gluži pretēja aina. Ja nebūtu bijis nekādu citu iemeslu pāriešanai katoļticībā, kā vien rakstā minētais, tad profesors būtu palicis Anglikāņu baznīcā. Viņa paša anglikāņu draudzē rituālu bija vēl daudz vairāk, taču kaut kā arī trūka. Tur pietrūka tā senatnīguma un nobriedušā iemiesošanās cilvēciskuma, kas raksturīgs katoļu pielūgsmei. Jo vairāk viņš bija studējis, jo vairāk arī pārlicinājies, ka tieši katoliskajā Baznīcā ir meklējama vēsturiskā, apustuliskā liturģija, kuru tā arī likumīgi mantojusi.

Tas ir kaut kas tāds, ko es vēl joprojām turpinu atklāt. Uz šo brīdi es vēl esmu bijis katoliskajā Baznīcā kādus piecus vai sešus gadus, bet man daudzkārt iznācis par to domāt. Esmu jau trīs reizes bijis *Opus Dei* rīkotajās rekolekcijās, kur viņi jaunā rita Svētās Mises celebrē latīņu valodā. Tām nav raksturīga ne smaržu pārbagātība, ne arī īpaši daudz zvanu skaņu. Šīs Mises atsāj vien svētas vienkāršības iespaidu. Toties es vienmēr esmu aizgājis pēc šiem dievkalpojumiem ar domu, ka tas bija vareni, tur bija kaut kāds svētums. Amerikas dzīvē ir tik maz tādu vietu, kur jūs varat aiziet un pēc

tam pateikt: „Tas bija garīgums, tas bija svētums.“ Bet no šīm latīņu Misēm es aizgāju tieši ar tādām izjūtām. Vēlāk es Vatikāna II koncila dokumentos izlasīju skaidri formulētu atzinumu, ka goda vieta mūsu liturģijās pienākas latīņu valodai. Es gan neesmu no tiem, kas staigā apkārt, aģitējot par nepieciešamību nomainīt Svētās Mises valodu uz latīņu valodu. Apzinos arī to, ka savā laikā esmu saņēmis tikai tādu audzināšanu, kāda raksturīga bezmaksas skolām. Ja es būtu skolojies pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados, tad, visticamāk, būtu skatījies MTV*. Taču sirds dziļumos es zinu, ka Misē, kuru celebrē latīņu valodā, mēdz būt kaut kas no pārdabiskā, ka tajā ir kaut kas svēts. Tā nav absolūti nepieciešama, tāpēc arī nav obligāta. Arī latīņu Misi, tāpat kā Mises, kuras celebrē angļu valodā un citās dzimtajās valodās, var sabojāt. Un arī angļu valodā, protams, ir iespējams Svēto Misi svinēt tā, lai būtu jūtama svētuma klātbūtne un Debesu dvesma.

Stjūbenvilas universitātē, kur es strādāju par pasniedzēju, neraugoties uz studentu masveidīgo piedalīšanos dievkalpojumos, jūs bieži varat izjust Baznīcas liturģijas cildeno skaistumu. Tieši šogad vēl tika nodibināts jauns ansamblis ar nosaukumu „Schola“, un abi studenti, kas dzīvo ar mums kopā mūsu mājā un tagad veido daļu no mūsu paplašinātās ģimenes, jau ir kļuvuši par šī ansambļa dalībniekiem. Viņi tagad atbild par to, lai līdz studentu pūlim nonāktu gregoriāniskie dziedājumi un lai tie skanētu studentu Misēs. Sākumā es nodomāju: *Vēlu laimi! Jūs laikam gribat noņemt ar kādas relikvijas izrakšanu un liksiet to kādā muzejā vai sazin kur vēl.* Taču notika pretējais. Pagājušā mēneša latīņu Misē kapela bija studentiem pārpildīta, brīvas bija vienīgi stāvvietas. Simtiem mūsu studentu, godbijīgi pieklusuši, sekoja līdzī Mises norisei, kas ar dziļu cieņu tika celebrēta latīņu valodā. Bet, kad tika dziedāts gregoriāniskais dziedājums, mūs pārņēma patiesa Dieva klātbūtnes izjūta. Un to vēl papildināja bijības un svētuma atmosfēra, kuru ienes katoliskās Baznīcas liturģija. Tā bija brīnišķīga pieredze.

Tagad mēs vēlamies pārnest gregoriāniskos dziedājumus arī uz angļu liturģiju. Es atkal pārskatīju Vatikāna II koncila dokumentus, lai pārlicinātos, vai kaut kur nav sacīts, ka šie dziedājumi jau ir zināmā mērā novecojuši un var tikt uzskatīti par kaut ko lieku. Bet gluži otrādi, izrādījās, ka Vatikāna II koncila dokumentos mēs tieši tiekam mudināti dziedāt gregoriāniskos dziedājumus. Turklāt par Baznīcas uzdevumu vēl tiek uzskatīts iesaistīt šajā dziedāšanā arī pēc iespējas vairāk laju. Tas mani pārsteidza. Es lūdzu ansambli dot man vārdu pirms viena no viņu mēģinājumiem. Nolasīju viņiem vairākus Baznīcas dokumentus, kuros gregoriāniskie dziedājumi bija raksturoti kā ļoti spēcīgs līdzeklis, ar kura palīdzību pievērst ticīgās tautas skatienu svētajam un pārdabiskajam – visam tam, kas notiek Svētās Mises upurī. Studentu atsaucība bija pāri plūstoša. Viņi nebija zinājuši, ka tas, ko viņi darīja, patiesībā ir tik progresīvi un normāli. Bet, ja mēs gribam sekot Vatikāna II koncila norādēm, tad tās ir tieši tādas.

* MTV (Music Television) – amerikāņu kabeļtelevīzijas tīkls, kurā visu diennakti tiek rādīti mūzikas video.

Tā tad mums ir daudzas iespējas atklāt Baznīcas iekšējo skaistumu tās liturģijā un pielūgsmē, kas saglabājusies cauri gadsimtiem. Katoliskā pielūgsmes tradīcija, kā es reiz lasīju kādā grāmatā, ir līdzīga okeānam, kura malā jaunieši var rotaļāties, bet vairāk nobrieduši cilvēki nespēj pat noteikt dzelmes dziļumu. Arī mums būtu jāpārdomā mūsu liturģijas noslēpumi un jāatklāj pielūgsmes skaistums.

INTELEKTUĀLIE UN KULTŪRAS SASNIEGUMI

Trešā Baznīcas skaistuma izpausme viennozīmīgi atstāja vislielāko iespaidu uz mani pašu. Tie ir katoļu Baznīcas intelektuālie un kultūras sasniegumi pēdējo divdesmit gadsimtu laikā. Vispirms vēlos minēt, ka vēl pavisam nesen es pētīju, kā visā Eiropā tika dibinātas katoļu universitātes, lai atdzīvinātu seno grieķu un romiešu septiņu brīvo mākslu tradīciju, un ne tikai to atdzīvinātu, bet viscaur pilnīgi kristianizētu. Ir tik aizraujoši lasīt Solsberijas Jāņa vai Hjū no Sv. Viktora rakstīto, kā viņi izdomājuši izglītības stratēģiju, kas ir derīga pat vēl 20. gadsimta deviņdesmitajos gados. (Piemēram, Masačūsetsas štatā ir skola ar nosaukumu *Trivium*, bet Kalifornijas štatā – *Akvīnas Toma koledža*). Un vēl arī citās vietās ir mācību iestādes, kuras sāk atklāt, ka ar šo septiņu mākslu palīdzību, *Trivium* un *Quadrivium*, mēs varam viscaur un pilnīgi kristianizēt izglītību. Tas arī bija ceļš, kādu ejot, pagānu ciltīs un kultūrās daudzu gadsimtu gaitā tika inkulturēts Evaņģēlijs. Bet vienlaikus tas ir arī stāsts, kas vēl jāizstāsta. Un te nu es vēlētos jūs izaicināt – uzrotiet piedurknes un ķerieties klāt pie darba! Es domāju, tas dod mums patiesu cerību. Labi izdzīvojot savu ticību, mēs spēsim arī parūpēties par nākošajām paaudzēm un iedēstīt ticības sēklu savos bērnos, bet, ja Dievs dos, arī mazbērnos. Tā rīkojoties, mēs atdzīvināsim visu zemi ar katoliskās Baznīcas kultūras un izglītības mantojumu.

Ievērojami ir arī katoļu sasniegumi kultūras jomā. Es tagad lasu kādu Herolda Bērmēna grāmatu, kuru publicējusi Hārvarda Universitātes izdevniecība. Pirms sāku to lasīt, es vēl īsti nezināju, ko no šīs grāmatas varētu sagaidīt. Bērmēns ir protestantu autors. Viņš raksta par divpadsmitā gadsimta gregoriāniskajām reformām, starp kurām bija arī liturģijas reforma un Baznīcas kanonu reforma. Īpaši autors pievēršas kanonu reformai, kas bija vērsta uz to, lai ieviestu vienotu sistēmu ar laulībām saistīto jautājumu risināšanai un arī lai varētu pēc vienotiem principiem un pārskatāmi pārvaldīt Baznīcas īpašumus, kantorus un daudzus citus juridiski regulējamus objektus. Bērmēns cenšas pierādīt, ka reformas, kas tika ieviestas pāvesta Gregora VII laikā, ir uzskatāmas par Rietumu likumdošanas un visas Rietumu civilizācijas stūrakmeni. Viņam nav nekādas vajadzības slavināt katolisko Baznīcu, un vēl tās kanonisko likumu tradīciju, kurā romantikas ir vismazāk. Ja jūs gribētu apzināt visu to, kas vairo Baznīcas krāšņumu, tad kanoniskie likumi droši vien ierindotos pašās saraksta beigās. Taču pat mūsu kanoniskajos likumos juridiskā terminoloģijā ir izteikti Evaņģēlija principi. Tie pieprasa, lai mūsu sabiedrībā, piemēram, valdītu monogāmija. Un šeit ir garantija, ka arī mūsu īpašuma tiesības tiks aizsargātas, balstoties uz Dieva likumiem.

Kad vien es pasniedzu laulības teoloģijas kursu, man patīk saviem studentiem pajautāt: „Cik ir tādu reliģiju, kas sludina monogāmiju un arī stingri pieprasa pie tās turēties?“ Parasti viņi atbild: „Vai ne jūdaisms? Un kā ar islamu? Šķiet, ka arī. Un kristietībā taču mēs runājam gan par protestantiem, gan katoļiem?“ Tad es viņus atsēdinu, sakot, ka vienlaulību pieprasa vienīgi katolicisms. Jūdaismā gadsimtiem ilgi tika praktizēta vai vismaz pieļauta poligāmija. Tikai 1948. gadā Jemenas rabīni stratēģisku iemeslu dēļ poligāmiju aizliedza. Bet paskatieties uz Abrahamu, paskatieties uz Jēkabu! Abrahamam bija divas sievas, bet Jēkabam – divas sievas un divas konkubīnes. Taču Solomons nevienam neļaus sevi pārspēt – viņam bija septiņi simti sievu un trīs simti konkubīņu. Jums būs grūti pierādīt, ka jūdaismam raksturīga stingra monogāmija. Ja pievērsīsieties islama izpētei, Korānā izlasīsiet, ka Muhameds ieteica turēt ne vairāk kā četras sievas, turklāt vēl uzskatīja to par Dieva grību. Bet, ja iedziļināsieties protestantisma būtībā, kura pamatos jau no paša sākuma tika ielikta atļauja šķīties un no jauna precēties, jūs varēsiet vērot praksi, kas aizsniedzas līdz pat sērijveida poligāmijai. Jums viņu var būt daudz, tikai jāievēro, ka pa vienai, un tas arī viss. Tā tas arī notiek. Cilvēces vēsturē ir tikai viena ticība, kas stingri aizstāv monogāmijas nepieciešamību un to arī praktizē, un šī ticība ir atrodama Katoļu Baznīcā.

Tāpat Baznīcas nostādnes ir savulaik lielā mērā atstājušas ietekmi arī uz laicīgo likumdošanu, kas radikāli izmainījās, ejot stabilitātes un iepriekšparedzamības virzienā, lai varētu uzplaukt tautu kultūra. Ja jūs nezināt, kādi rīt būs likumi, kas jūs sagaida nākošajā diena vai varbūt pēc gada, jūs arī nevarat zināt, kā investēt savus līdzekļus, lai aizsargātu ienākumus. Mēs zinām, ka skandālus, kas saistīti, piemēram, ar uzkrājumiem un aizdevumiem, ir izraisījušas pēkšņas izmaiņas likumdošanā, kuru rezultātā bija radušies tikpat pēkšņi lēmumi reinvestēt. Bērmens savā grāmatā parāda, ka, tieši pateicoties katoļu Baznīcai, mūsu civilizācijai ir izdevies ieviest vismaz kaut kādu stabilitāti un iepriekšparedzamību likumdošanas jomā.

Pāriesim vēl pie citiem piemēriem. Mans brālis joprojām ir nekatolis un reizēm pat mēdz nostāties pret Katoļu Baznīcu. Viņam gan arī nav nekādas lielās intereses iedziļināties reliģijas jautājumos. Toties, runājot par Vatikāna mākslas vērtībām, viņš reizēm mēdz man iedzelt: „Baznīcas skaistums? Tikai paskaties uz visiem tiem mākslas darbiem, kurus viņi sazagušies! Palūkojies gan uz arhitektūru, gan uz skulptūrām! Visas šīs lietas būtu jāpārdod un nauda jāizdala nabadzīgajiem.“ Es vienmēr iesāku savu atbildi ar pretjautājumu, cik daudz tad viņš pats šiem nabagiem ziedo. Viņa atbildes man jau iepriekš ir zināmas: „Nē, es neziedoju. Dažas reizes gan esmu kaut ko noziedojis, bet pēc tam pārgāju uz atvainošanos.“ Taču, mēģinot atrast īsto atbildi uz viņa iebildumiem, es sāku saprast, ka, gluži vienkārši, Katoļu Baznīca neraugās uz šīm mākslas vērtībām kā uz kaut kādu apslēpto mantu, kas domāta uzkrāšanai. Drīzāk gan Baznīca savas Rietumu (vai arī kādas nu tur vēl ir) sakrālās mākslas vērtības uzskata par pārvaldīšanā nodotu mantu, kura jāuztur, lai visas tautas varētu priecāties par šīm bagātībām – par mākslinieciskajiem sasniegumiem, kas ir cilvēku roku darba augļi. Tieši tādēļ arī Baznīca nesaliek visas savas mākslas vērtības vienā Vatikāna muzejā, kur, summējot apskatāmās detaļas, varētu izveidot atbilstošu

maksu par ieejas biļeti. Baznīca neuzskata mākslas darbu par kaut kādu parastu tirgus preci, kas būtu jāpārdod tam, kurš par to piesola visaugstāko samaksu. Ja tā būtu, tad par izcilām mākslas vērtībām varētu priecāties tikai paši bagātākie. Šeit, tieši otrādi, mērķis ir noraidīt kapitālisma koncepciju, ka māksla ir tikai ekonomikas likumiem pakļauta prece. Tā tas nav. Māksla ir tāda dvēseles izteiksme, kad dvēsele paceļas augšup, lai slavētu Dievu par visu, ko Viņš darījis, izmantojot visu savu cilvēcisko talantu, kādu Dievs tai devis. Tādējādi mēs daudzkārt varam pārliecināties par katoļu kultūras un intelektuālajiem sasniegumiem, kas uz apkārtējā fona izceļas ar savu cēlo skaistumu.

Man tomēr jāatzīst, ka no visām Baznīcas skaistuma izpausmēm tas, ar ko sastapos katoļu teoloģijā un filosofijā, atstāja uz mani vislielāko iespaidu. Kad vēl mācījos koledžā, es specializējos filosofijā un vēl paralēli ekonomikā un teoloģijā. Es biju pazīstams kā baltais zvirbulis, jo biju evaņģēliskais tomists. Mums bija lasījumi un vēl pēc tam arī papildlasījumi, kurus vajadzēja sagatavot pašiem (citiem vārdiem, mums varēja būt 50 lappuses lasījumu un tad vēl 250 lappuses papildlasījumu, par kuriem jāpagatavo pārskats), un mēs paši varējām izvēlēties, kādu filosofu lasīsim.

Kopš viena laika es biju sācis izvēlēties svētā Toma, Enģeļu Doktora, rakstus. Kas tas bija par domātāju! Un izklāsta veids, kādu viņš izmantoja „Summā“, bija tik interesants. Viņš vienmēr noformulēs jautājumu un tad izklāstīs sava oponenta pozīciju. Jo es dziļāk pētīju, jo man skaidrāk atklājās, ka Toms izrādīja žēlsirdību pat savās atbildēs oponentiem, jo viņš vienmēr aprakstīja sava oponenta pozīciju labāk, nekā tas pats to spēja izdarīt, un arī pārliecinošāk izklāstīja oponenta argumentus. Visbeidzot viņš vēl nāca klajā ar kādu jaunu argumentu vai pat diviem, kas it kā stiprināja pretinieka pozīciju. Un tikai tad viņš pilnīgi un galīgi atspēkoja oponenta teoriju. Tas bija iespaidīgi. Viņš tiešām izturējās pret saviem oponentiem ar cieņu. Viņš centās saprast savus pretiniekus uz tiem pašiem nosacījumiem, kādus tie bija izvirzījuši, un tikai pēc tam izskaidroja viņiem, cik šie nosacījumi var būt nepiemēroti.

Arī pirms došanās studēt uz semināru es aizrautīgi lasīju. Studēju kā neprātīgs. Un dažos jautājumos es tiešām biju aizurbies līdz dziļumiem. Bet man nekad netika uzdots sagatavot kaut pavisam nelielu pārskatu par tādu autoru darbiem kā sv. Toms, sv. Augustīns, sv. Bonaventūra vai sv. Anzelms. Toties savos brīvās izvēles lasījumos es, iepazīstot patiesi ģeniālu autoru darbus, spēju tos novērtēt. Ar lielu interesi es izlasīju sv. Augustīna grāmatas „Dieva pilsēta“ un „Atzīšanās“, kā arī viņa rakstītos komentārus. Kad es divos no rīta pabeidzu lasīt sv. Anzelma grāmatu „Cur Deus Homo?“ („Kādēļ Dievs Cilvēks?“), nespēju valdīt asaras. Nakošajā dienā es aizgāju uz mājas pirmo stāvu, lai satiktu mūsu mājas saimnieci, kurā bija kaut kas no pasaulīgas Jaunanglijas amerikānietes, kas reizēm tomēr jūt nepieciešamību palasīt arī tādu literatūru kā Anzelma grāmatu „Kādēļ Dievs Cilvēks?“ Man vienkārši bija jāatrod kāds, ar ko padalīties. Kaut arī šai kundzei jau bija pāri septiņdesmit un savā ziņā viņas uztverei bija raksturīgs laicīgums, tomēr viņa spēja novērtēt mana

entuziasma patiesumu, kas visu izmaina. Tad es devos atpakaļ, lai lasītu svēto Akvīnas Tomu un svētā Bonaventūras darbus.

Bija interesanti lasīt šo izcilo domātāju darbus, bet ar vēl lielāku interesi es sāku atklāt, ka tie paši principi un tās pašas dziļās domas parādās arī divdesmitajā gadsimtā tādu autoru darbos kā Anrī de Libaks, Kristofers Dosons, Karls Ādams, Luī Buijē, kardināls Racingers, Garigū-Lagrānžs, Hanss Ūrss fon Baltazars...

Kad manā dzīvē sākās iekšējo cīņu laiks, domājot par katoļticību, es atstāju pastorātu un aizbraucu no Virdžīnijas. Atteicos arī no augsta amata piedāvājuma seminārā. Es atgriezos atpakaļ pilsētā, kur mēs ar manu sievu reiz bijām satikušies un iemīlējušies un kur mēs abi pabeidzām koledžu. Tur es divus gadus aizgūtnēm nodevos studijām. Atceros, ka manās rokās nonāca arī grāmata ar nosaukumu „Ievads kristietībā“, kuru bija sarakstījis kāds Jozefs Racingers. Tajā laikā (tas varēja būt 1983. vai 1984. gads) man nebija ne jausmas, kas ir Racingers. Domāju, ka ikviens katolis to zināja. Žurnālā „U.S. Catholic“ es izlasīju, ka ir Cingera piekritēji un tad vēl Racingera piekritēji, un daudziem katoļiem nepatīk Racingers. 1984. gadā es vēl nezināju, par kādu politizētu personu viņš gatavojas kļūt. Es tikai atradu šo grāmatu, kuru, starp citu, pārziņdeva izdevniecība *Ignatius Press*. Arī jums vajadzētu sameklēt kādu grāmatas „Ievads kristietībā“ eksemplāru un to vienkārši pakampt. Saku to tādā nozīmē, ka par grāmatu, protams, jāsamaksā, un to arī dariet, bet tik un tā ņeriet katru izdevību, lai pie tās varētu tikt. Es lasīju Racingera grāmatas fragmentus, kad to vēl pagātnē bija laidusi klajā protestantu izdevniecība *Seabury*, un varbūt tāpēc biju nospriedis, ka viņš ir protestants. Katrā ziņā, es ticēju, ka viņa rakstītais nevar saturēt maldus. Es sāku lasīt šīs grāmatas daļas un atradu tur savas domas un savus atklājumus, atradu savas jaunās idejas, savu uzdrīkstēšanos un savu skatījumu, kas tikai bija daudz skaidrāk un pārliecinošāk izteikts.

Kādu dienu es atnesu šo grāmatu sev līdzī un palasīju tās fragmentus priekšā savam toreizējam pasniedzējam, Dr. Hofekeram, kas tagad ir mans kolēģis un labs draugs. Es nosēdēju viņa kabinetā visu maltītes laiku un lasīju viņam lappusi pēc lappuses no šīs Racingera grāmatas. Viņš sacīja: „Nekad par tādu autoru neesmu dzirdējis. Kā tu domā, vai viņš varētu būt metodists?“ Atbildēju: „Nezinu.“ Grāmatā nebija ne *NIHIL OBSTAT*, ne arī *IMPRIMATUR*. Izdevniecība *Seabury* ar tādām lietām neies nodarboties. Tad kādu dienu es atkal ienācu pie Dr. Hofekera, lai kopā ieturētu maltīti, un viņš nolika manā priekšā žurnālu „Time“, sacīdams: „Pāvesta rokaspūsis, Skot.“ Es izsaucos: „Ko!?“ „Tieši tā,“ viņš sacīja, „pāvesta algotais slepkava.“ Es jautāju: „Par ko jūs runājat?“ „Tu man lasīji priekšā to, ko sarakstījis lielais inkvizitors.“ Jautāju atkal: „Par ko jūs runājat?“ Viņš sacīja: „Par Jozefu Racingeru.“ Es teicu: „Nē, tas nevar būt.“ Jutu, ka man uz pieres sāk izspiesties auksti sviedri. Viņš parādīja man žurnālā fotogrāfiju, uz kuras bija redzams inteligents kungs ar sirmiem matiem. Zem fotogrāfijas bija uzraksts: „Pāvesta dižais inkvizitors.“ Un profesors nolašīja man vairākas žurnāla rindkopas, kurās bija aprakstīts, kā šis cilvēks vajā Hansu Kingu, Leonardo Bofu un visas pārējās spilgtās personības, kurām Vatikāns tajā laikā mina uz papēžiem. Es sacīju: „Te jābūt kādai kļūdei. Iespējams, ka

ir divi Jozefi Racingeri.“ Tomēr diez vai. Jutos kā ar bomi pa pieri dabūjis. Es gāju atpakaļ, lai pārlasītu šo grāmatu vēlreiz, tagad mēģinot to uztvert katoļticības gaismā. Nesapratu, kā tas iespējams, ka pāvests nolīgst tādu teologu, kuram ir tik dziļa izpratne un kurš turas pie Svētajiem Rakstiem, par galveno savas Baznīcas mācības izskaidrotāju... Tas lika man apstāties un padomāt. Manā priekšā bija ļoti labi izglītots un vienlaikus arī svētīgs cilvēks. To, ka viņā bija kaut kas no svētuma un kaut kas no džentelmeņa, atzina pat viņa pretinieki.

Ir vēl arī daudzi citi ievērības cienīgi autori, bet īpaši vēlos pieminēt 19. gadsimtā dzīvojušo kardinālu Nūmenu. Viens no viņa studentiem, Tomass Viljams Elīss (T. W. Allies), par kuru kaut kāda iemesla dēļ neviens nekā nezina, ir uzrakstījis darbu „Kristīgās pasaules veidošana“ astoņos sējumos. To es rūpīgi lasu jau divarpus gadus. Es nespētu ne aprakstīt, kāda tā ir zelta raktuve, šķiet, ka šie sējumi ir kā zelta kalni. Un tomēr tik maz ir katoļu, kas kaut ko tādu lasa.

Šovakar mums būs izdevība dzirdēt runājam tēvu Fešio. Pēdējo 10 vai 15 gadu laikā tieši viņš, vairāk nekā desmits citu darboņu, ir spējis ASV katoļu literatūru ievirzīt atdzimšanas fāzē. Bet mums viņa darbs vēl ir jānostiprina. Katoļu teoloģija ir zinātne svētajiem, un, tā kā mēs visi esam aicināti uz svētumu, visi arī esam aicināti pazīt Dievu. Dieva pazīšanu grieķu valodā sauc *theologia*. Mums ir jāpazīst Dievs tāpat, kā Viņš mūs ir pazinis. Un mums Viņš ir jāmīl tāpat, kā Viņš mūs ir mīlējis. Bet jūs nevarat Dievu iepazīt, ja nestudējat, ja nelasāt, ja nekontemplējat par ticības patiesībām.

Un vēl es vēlētos pievērst jūsu uzmanību kādam faktam, kuru daudzi katoļi pat neapzinās. Pastāv teoloģijas nozares, kuras ir izveidojuši un attīstījuši vienīgi katoļi. Es kādreiz biju draugos ar profesoru Lindsliju, kurš uzsvēra, ka protestantisma teoloģija nerunā par morālteoloģiju. Un kopš tā laika viņš vēl ir atklājis, ka arī askētiskā jeb mistiskā teoloģija ārpus Katoļu Baznīcas nav atrodamas. Ielūkojieties Bībeles kristiešu grāmatu veikalos – jūs tur neatradīsiet sadaļu ar nosaukumu „Morālteoloģija.“

Tieši tāpēc arī katrai Bībeles kristiešu paaudzei ir no jauna jāizgudro velosipēds. Tik daudziem fundamentālistiem, kas staigā apkārt, runādami: „Nevis *Ticības apliecinājumu*, bet Kristu, nevis grāmatas, bet Bībeli“, beigās tomēr jāattzīst, ka viņu pašu mācītāji savos uzskatos par Kristu sāk pieslieties ariānismam un noliegt Viņa dievišķību, vai arī padodas tādos jautājumos ka laulības šķiršana un otrreizēja laulība, un vēl daudzos citos jautājumos, par kuriem mēdz izcelties strīdi. Mums ir tik paliekošs mantojums, un tomēr tas sāk pārklāties ar biezu putekļu un sanesu kārtu, jo mēs esam pret to izturējušies neverīgi, dodot priekšroku saviem untumiem un dažādiem jauninājumiem. It īpaši to var sacīt par divdesmitā gadsimta pēdējo ceturksni.

HUMĀNĀ PALIDZĪBA UN MEDICĪNA

Bet tagad, pārejot uz ikdienišķāku līmeni, gribētos atzīmēt vēl kaut ko, kas arī atstāja uz mani lielu iespaidu. Tas ir Baznīcas skaistums, kas izpaužas humānās un medicīniskās palīdzības sniegšanas kalpojumā. Tas ir praktizēts visos gadsimtos, un ar to ir nodarbojušās arī konsekrētas personas. Nesen es izlasīju kādu rakstu, kura autors ir profesors Orests Braunsons. Šis cilvēks tiešām bija visnozīmīgākais konvertīts ASV 19. gadsimtā. Viņš pētīja konsekrēto personu spēju iespaidot un viņu ietekmi visos Eiropas pagānu reģionos laikā, kad Baznīca izsūtīja savus misionārus, it sevišķi pie vāciešiem un vēl vairāk uz Austrumeiropu (piemēram, sv. Bonifāciju, sv. Kirilu, sv. Metodiju un citus).

Braunsons savos pētījumos parāda, ka neviens nespēj tik efektīvi nodibināt misijas kā tieši konsekrētās personas. Un neviens arī nespēj tik efektīvi iekārtot tur slimnīcas. Kad konsekrētās personas ienāk pagānu ciematos, to iedzīvotājiem, sevišķi vēl viņu vecajiem, tūlīt rodas aizdomas, ka viņus grib kaut kā piekrāpt. Iezemieši domā, ka šos cilvēkus šurp dzinušas mantkārības ambīcijas. Viņi mēdz sacīt: „Jūs ieradāties pēc mūsu bagātībām.“ Uz to konsekrētās personas atbild: „Nē, mēs esam devuši solījumu. Mēs esam solījuši savam Dievam, ka dzīvosim nabadzībā.“ Bet iezemieši turpina prātot: „Nu tad jūs esat atnākuši pēc mūsu sievietēm.“ Taču atbilde skan: „Nē, mēs esam solījuši arī dzīvot celibātā.“ „Tādā gadījumā jūs esat atnākuši, lai mūs sagūstītu,“ nerimstas iezemieši. „Nē, mēs esam devuši paklausības solījumu, mēs nevaram jūs sagūstīt. Esam devuši paklausības solījumu savai priekšniecībai.“ Ja esat devuši šādu trīskāršu solījumu, jūs tiešām iegūstat tiesības tikt uzklausītiem. Jūs esat izpelnījušies, lai tiktu uzklausīti. Cilvēki uz jums raugās un atpazīst parastu un vienkāršu cilvēcību, bet vienlaikus arī veltīšanos, kas viņiem liek jūs cienīt. „Tad kādēļ jūs esat šeit?“ viņi jautās. Un atnācēji atbildēs: „Mēs esam šeit, lai sniegtu jums Kristus labo vēsti.“ Bet ciemata ļaudis nospriedīs: „Laikam jau viņi to saka no sirds, jo paši sev neko neiegūst.“ Un tālāk viss notiks.

Jūs atklāsiet, kā tēvs Fešio norāda, ka šīs konsekrētās personas tika izsūtītas uz misiju zemēm, un tur tās dibināja klosterus, kas kļuva par misionāru atbalsta punktiem Evaņģēlija inkulturizācijas darbā, kā arī civilizējot barbaru ciltis, ko viņi darīja ar lieliem panākumiem. Šis stāsts būtu stāstāms katrai paaudzei no jauna, jo arī tas sāk iet aizmirstībā. Mums ir no jauna jāatklāj, ka patiesībā gadsimtiem ilgi visas slimnīcas cēla un veidoja nevis ārsti, kas būtu devušies uz tālām zemēm meklēt laimi, bet gan konsekrētās personas, kas par savu profesiju bija izvēlējušās trīs solījumus. Un tas tika darīts, lai varētu noturēt upurēšanas dievkalpojumus – neatkarīgi no tā, ar ko viņiem pašiem nāktos par to samaksāt.

Mēs redzam, kā dažādos veidos katoļu labdarības iestādes sniedz savu atbalstu arī AIDS upuriem. Pagājušogad man iznāca runāt ar vienu no protestantu misionāriem, un viņš man sacīja, ka ilgojoties sagaidīt to dienu, kad arī protestantu misijās varētu novērot tādu sabalansētību, kādu viņš jau gadiem ilgi bija redzējis starp katoļu misionāriem. Ir jābūt līdzsvaram starp patiesību un mīlestību, līdzsvaram starp garīgajiem un fiziskajiem žēlsirdības darbiem. Katoļu misionāri savā kalpojumā dvēselei un miesai īsteno līdzsvarotāku pieeju nekā protestanti un tādējādi misiju

laukā panāk labākus rezultātus. Arī šajā jomā slēpjas tāds Baznīcas skaistums, par kuru mēs vēl maz ko zinām.

BRĪNUMU KLĀTBŪTNE UN SVĒTO TIKUMI

Vēl es vēlētos pievērst jūsu uzmanību brīnumu klātbūtnei Baznīcā un svēto varonībai tikumu praktizēšanā. Es nesen lasīju Džordža Routsu, Hilzdeilas koledžas rektora, grāmatu „Pasaule bez varoņiem“. Viņš raksta par to, ka Amerikas Savienotajās Valstīs medijiem mūsdienās nav cita darba, kā apklusināt jebkuru potenciālo varoni. Mediji ar īpašu sajūsmu specializējas tādu cilvēku reputācijas sagraušanā, kuri izdalās no bara, paceldamies augstāk savas tikumības dēļ vai sakarā ar kādu sasniegumu. Kam jūs uzticiaties? Man patīk uzdot šo jautājumu koledžas studentiem un jauniem cilvēkiem. Kam jūs mūsdienās uzticiaties, vai politiķiem? Diez vai tā varētu teikt. Kam jūs uzticiaties? Varbūt kādiem atlētiem, bet kādēļ? Tādēļ, ka spēle saviļņoja. Bet kam jūs uzticiaties, ja runājam nopietni? Kādas ir atbildes? Lielākoties es dzirdu mātes Terēzes vārdu. Un jūs būsiet pārsteigti, cik daudzi jauni cilvēki, pat nekatoļi, jums nosauks arī Jāni Pāvilu II.

Šie cilvēki ir daudz ko upurējuši. Māte Terēze vēl 20. gadsimta septiņdesmitajos gados teica runu Hārvarda Universitātes grāda piešķiršanas ceremonijā. Viņa piecēlās un uzrunāja tur pulcējušos neticīgo ļaužu pūli. Cilvēki mēdza stāstīt, ka šī mūķene kādas 45 vai 50 minūtes sev raksturīgajā vienkāršajā, bet lietišķajā manierē izteikusi garīga spēka papildītus vārdus, aicinot visus klātesošos uz grēku nožēlu. Runājot par aborta grēku, viņa sacījusi: „Šodien jūsu vidū ir cilvēki, kas savus bērnus ir nogalinājuši vēl savā miesā. Un es esmu pie jums ieradies, lai aicinātu jūs šo grēku nožēlot un atgriezties pie Dieva. Starp jums ir arī cilvēki, kas nodarbojušies ar krāpšanu un melojuši, lai tikai varētu tikt pie zinātniskā grāda. Es esmu šeit, lai aicinātu jūs atgriezties pie Dieva un ieticēt Kristus žēlsirdībai.“ Tādā garā viņa turpinājusi runāt 45 minūtes. Un rezultāts? Pasākuma dalībnieki, kājās piecēlušies, viņu sveica ar 10 minūšu ilgām ovācijām. Vai jūs varat iedomāties, kas notiktu, ja es pieceltos un sāktu kaut ko tādu runāt? Vai arī, ja to mēģinātu darīt pat tēvs Fešio? Viņu droši vien saraustītu gabalos un izmētātu pa visu Bostonu un Kembriджу. Bet māte Terēze piecēlās un savu pateica. Un viņa ne tikai dzīva un vesela tika no turienes projām, bet vēl saņēma vērtainus aplausus. Cilvēki spēj novērtēt šīs sievietes svētumu, kas sniedzas līdz varonībai, kā arī svētīgos tikumus, jo pati savā dzīvē viņa nes daudz lielākus upurus nekā tos, uz kuriem aicina mūs. Šajā pasaulē, kurā vairs nav varoņu, viņa ir godam nopelnījusi, lai tiktu uzklautā.

Visos gadsimtos ir dzīvojuši arī svētie, kuru dzīvē nav trūcis lielāku vai mazāku brīnumu. Drīz pēc savas konvertēšanās es atklāju, ka svētais Francisks no Asīzes ir bijis kaut kas vairāk nekā tikai liels dzīvnieku mīļotājs. Vispirms viņš bija Baznīcas mīlētājs. Bet vairāk par visu viņš bija Kristus mīlētājs, un tieši tāpēc ar īpašu sajūsmu un pateicību raudzījās uz dārgo Dieva dāvanu – stigmām. Saņēmis paša Kristus

brūces savā ķermenī, viņš nestaigāja ar tām apkārt dižojoties, bet izturējās ļoti kautrīgi un pazemīgi. Svētais Francisks uzskatīja stigmatas par dāvanu, kuru viņam devis Kungs.

Bet gadsimtu gaitā mums vēl ir bijuši arī citi stigmātiķi. Kā lai izskaidro šīs parādības skaistumu? Stigmatas jeb Kristus brūces tiek dāvētas un arī labprātīgi pieņemtas, ar to apliecinot mīlestību un svētumu. 20. gadsimtā šādu svēto bija diezgan daudz. Bet man pašam īpaši iemīļots svētais ir Maksimiliāns Kolbe. Vai zināt, ko šis svētais Polijā izdarīja kāda ģimenes cilvēka labā? Viņš iznāca visu priekšā un sacīja: „Es esmu katoļu priesteris, un es gribētu mirt šī cilvēka vietā, kuram ir sieva un bērni.“ Tā arī notika. Vēl tikai var piebilst, ka svētais Maksimiliāns nomira svētuma slavā, un viņa sejas vaibstos bija saskatāms godības atspulgs. Tas patiešām bija mūsu grūtajiem laikiem piemērots svētais aizbildnis, kā atzina arī pāvests Jānis Pāvils II.

Godājamais* Hosemarija Eskriva, savukārt, uzsver, ka arī laji var sevi svētdarīt, darot parastos, ikdienišķos darbus. Tā dēļ viņiem nav jāstājas klosterī un nav jāpamet pasaule. Laji var svētdarīt laicīgās dzīves kārtību. Viņi var pārvērst savu darbu lūgšanā. Tēvs Eskriva šos principus ievēroja arī pats savā dzīvē, lai parādītu, ka viņa mācība ir patiesa. Un vēl ir daudzi citi svētie, par kuriem varētu runāt.

Nesen manās rokās nonāca kāda Džounas Kerolas Krūzas grāmata ar nosaukumu „Euharistiskie brīnumi“ un vēl viena ar nosaukumu „Netrūdošie.“ Netrūdošie! Es par to vēl neko nebiju dzirdējis. Tie ir svētie, kuru ķermeņi pēc nāves nesadalās. Tādi, piemēram, ir svētā Katrīna no Dženovas un svētais Francis Ksavers. Dievs mums parāda, kā pardabiskā žēlastība var pat redzamā veidā pasargāt Viņa svēto kermeņus no nāves sekām – bojāšanās un sairšanas. Svētā Franča Ksavera miesā patiesībā ir saglabājusies pat daļa vaigubārdas, kaut viņam jau daudzus gadsimtus vajadzēja būt sairušam putekļos. Viņam gan trūkst labās rokas, jo mūsu pašu katoļi to noņēma un sadalīja relikvijās. Kas mums par varenu reliģiju! Kāda godība!

Un ko lai saka par euharistisko brīnumu Lančāno? Es par to uzzināju tikai kādus divus gadus pēc pāriešanas katoļticībā. Pirmajā gadu tūkstošā (neesmu gan īsti pārliecināts, vai tas bija 8. vai 9. gadsimtā) Lančāno, Itālijā, kāds priesteris savas ticības krīzes laikā bija sācis apšaubīt Kristus patieso klātbūtni Euharistijā. Un brīdī, kad šis priesteris izrunāja konsekrācijas vārdus, viņš redzēja, kā hostija tiek pārvērsta miesā un asinīs. Gadsimtiem ilgi šīs asinis ir brīnumaini saglabājušās. Kad iegūtos materiālus pārbaudīja medicīnas ekspertu un zinātnieku grupa, atklājās, ka tajos ir sirds audi. Pētnieki pat varēja noteikt asins grupu. Tas mums apliecina, cik reāla ir ne tikai Kristus klātbūtnē, bet arī Kristus dāvana – Viņa paša Vissvētā Sirds Euharistijā.

IEKŠĒJAIS SKAISTUMS

* Kopš kanonizācijas 2002. gada 6. oktobrī – svētais (*tulk. piez.*)

Žēlastība uz žēlastības, brīnums pēc brīnuma, viens svētais pēc otra... Kāds skaistums paveras mūsu Baznīcā! Bet es domāju, ikviens no mums arī piekritīs, ka visi šie brīnumi, Baznīcas senatnīgums, ilgtspēja, vēsturiskums sakārtojas ap kādu centrālo realitāti, kas ir Baznīcas skaistums. Un kas tas varētu būt? Vissvētā Jaunava Marija? Viņa neapšaubāmi ir Dieva brīnums un viņā ir arī skaistums, kuru mēs mīlam. Bet varbūt tas ir Svētais tēvs, mūsu pāvests? Pēteris un visi viņa pēcteči? Visi sakramenti, kurus Baznīca sniedz mūsu pestīšanai? Nē, protams, nekas no tā. Baznīcas skaistums ir Jēzū Kristū. Viss labais, kas Baznīcā redzams, viss, ko paveikuši svētie, viss, par ko mēs cildinām svēto Jaunavu Mariju, – tās ir tikai Baznīcas skaistuma izpausmes, kas nāk no Kristus un ir pats Kristus. To mēs nekad neuzdrīkstēsimies aizmirst. Ja sākam to aizmirst, tad kļūstam slikti, Dievam neuzticīgi katoļi.

JĒZUS IR VISU MARIJAS ŽĒLASTĪBU UN VIŅAI DOTĀS VARAS CĒLONIS

Vissvētā Jaunava Marija... Visas viņas žēlastības un privilēģijas nāk no tā, ka viņā ir Jēzus Kristus, un tāpēc, ka viņu sauc *Theotokos* – Dieva Māte un Dieva Dzemdētāja. Tas ir Kristus noslēpums Marijā, kas dara viņu par Visuma Valdnieci. Kristus noslēpums ir arī viņas bezvainīgās ieņemšanas cēlonis. Un, pateicoties Kristus noslēpumam, viņas miesa tika uzņemta Debesīs. Tādējādi arī Marijas kulta cēlonis un pamats ir Kristus noslēpums. Marija mums nav Jēzus Kristus aizvietotāja. Dievmātes godināšana izriet no mūsu mīlestības pret Kristu. Mēs atzīstam, ka viņā bija iemiesojies Kristus noslēpums un ka no viņas Dieva Vārds jeb Vissvētās Trīsvienības otrā Persona saņēma miesu un asinis. Marija Viņu nēsāja uz rokām un auklēja, baroja un vīstīja autiņos, mācīja Viņam staigāt un lika Viņu gulēt. Aiz Vissvētās Jaunavas Marijas stāv Kristus noslēpums.

JEZUS DEVA PĀVESTAM VARU UN TO UZTUR

Kad domājam par savu Svēto tēvu vai arī par jebkuru citu pāvestu un par visiem pāvestiem līdz pat apustulim Pēterim, mums nav grūti saprast, ka pats Kristus ir tas, kas uztur pāvestu varu un kas to ir iedibinājis. Pāvests mums nav dots tāpēc, ka Kristus būtu aplam rīkojies, nodibinot Baznīcu. Pāvests pārstāv Kristus veidotās Baznīcas stūrakmeni. Mateja evaņģēlija 16. nodaļā Kristus pasaka: „Es celšu savu Baznīcu.“ Viņš nav vis norīkojis Pēteri sev palīgos par celtnieku, lai Pēteris uzceltu Baznīcu Viņa vietā. „Uz šīs klints es celšu savu Baznīcu.“ Kristus ir stūrakmens, bet Pēteris ir tik cieši saistīts ar Kristu, ka, pateicoties viņa vienotībai ar Kristu, pateicoties viņa izteiktajam ticības apliecinājumam, pat krišanai pakļauto, grēcīgo Sīmani ir iespējams pārdēvēt par Pēteri un pārveidot par klinti, kas pirmajā paaudzē vadīs Baznīcu un kas, nekrītot maldos, spēj uzrakstīt *Pētera pirmo un otro vēstuli*.

Bībeles kristieši to varētu nepieņemt un sacīt: „Kā gan cilvēks var būt bez grēka?“ Mēs atbildam: „Viņš nebija bez grēka, bet viņā nebija maldu. Un par to bija parūpējies pats Kristus.“ Mums jautās arī vēl pēc tam: „Kā tas var būt?“ Taču pat Bībeles kristieši ir gatavi atzīt faktu, ka, rakstot *Pētera pirmo un otro vēstuli*, Pēteris spēja paust patiesību bez maldiem. Un kā tas varēja notikt? Vienīgi pateicoties Kristus un Svētajam Garam, kas iedvesmoja sv. Pēteri. Mēs ticam, ka Kristus pārveidojošais spēks svētajā Pēterī un viņa pēctečos vienkārši sniedzas tālāk par maldu novēršanu Svētajos Rakstos.

Tā tad vēlreiz. Tā nav Vissvētā Jaunava Marija. Tas nav arī Svētais tēvs, mūsu pāvests, kaut arī viņš ir Pētera pēctecis. Tā nav pat Baznīcas sakramentu sistēma. Bet tas ir pats Jēzus Kristus. Kristus ir Baznīcas skaistums. Mums ir jāizveido cieša saikne ar Kristu, jābūt ar Viņu tuvas draudzības attiecībās, ja vēlamies uzņemt sevī Baznīcas skaistumu. Praktizējot katolisko ticību, katram no mums ir tik svarīgi balstīties uz Bībeli un visa centrā saskatīt Kristu.

KRISTUS NOSLĒPUMA TĒMA: JĒZUS KLĀTBŪTNE BAZNĪCĀ

Viena no manām mīļākajām Svēto Rakstu grāmatām ir svētā Pāvila *Vēstule efeziešiem*. *Vēstulē efeziešiem* Pāvila teoloģija atklājas visā tās krāšņumā. Bet vēl pirms ielūkojos *Vēstulē efeziešiem*, lai apskatītu, kā tajā aprakstīts Kristus noslēpums, es vēlētos jums pajautāt, vai maz jūs spējat aptvert, cik unikāla bija 1. gadsimta Efezas baznīca. Pievērsīsimies *Vēstulei efeziešiem* un kādas piecas minūtes kopā pārdomāsim, kā svētais Pāvils runā par dziļo Kristus noslēpuma patiesību. Izskatās, ka visi pētnieki, kas jebkad studējuši *Vēstuli efeziešiem*, ir vienisprātis, ka šīs grāmatas galvenā tēma ir Kristus noslēpums. Tā tas arī ir. Bet tomēr Kristus noslēpums *Vēstulē efeziešiem* atklājas diezgan unikālā veidā. Kristus noslēpums, par kuru Pāvils *Vēstulē efeziešiem* runā vēl un vēl un kuru arī mēs tūlīt apskatīsim, nav nekas cits kā Baznīca.

Vēstulē efeziešiem Pāvils nerunā par attaisnošanu caur ticību. Viņš nerunā arī par citām iemīļotām tēmām. Šoreiz uzmanības centrā ir Kristus noslēpums, kas ir Baznīca un kas pastāv Baznīcā. Patiesībā šis svētā Pāvila unikālais skatījums šķiet tik pārsteidzošs, ka luterāņu Bībeles pētnieks Burgess pat kādā savā rakstā, kas nopublicēts grāmatā ar nosaukumu „Bībele un baznīcas“, ir izteicis domu, ka Pāvils nevarētu būt *Vēstules efeziešiem* autors. Tam esot jābūt kādam Pāvila atdarinātājam; tas varētu būt bijis viņa māceklis. Un darba uzrakstīšanas laikam esot jābūt vēlākam nekā Pāvila dzīves gadi, jo Pāvils nebūtu varējis pateikt visu to, ko šī darba autors saka par Kristus noslēpumu, kas ir Baznīca. Profesors Burgess savu viedokli pamato ar to, ka nekur citur Pāvila darbos mēs neatrodam tik izvērstus eklesioloģiskus tekstus un tik labi izstrādātu mācību par Baznīcu kā tas ir *Vēstulē efeziešiem*. Viņš uzskata, ka Pāvils kaut ko tādu nebūtu varējis uzrakstīt.

Es gan gribētu oponent, ka *Vēstule efeziešiem* ir viens no Pāvila izcilākajiem teoloģiskajiem darbiem. *Vēstuli galatiešiem* viņš rakstīja iesācēju kristiešu pulciņam, kas savā attīstībā vēl nebija izkāpuši no bērnu autiņiem. *Vēstuli romiešiem* Pāvils rakstīja ticīgajiem, ar kuriem viņš vēl nekad nebija ticies. Bet ko lai saka par *Vēstuli efeziešiem*? Ar kādu nolūku viņš runā par Kristus noslēpumu, kas ir Baznīca, un Kristu Baznīcā? Kādēļ viņš tik uzsvērti runā par šiem jautājumiem *Vēstulē efeziešiem*? Ja jums ir pie rokas Svētie Raksti, atšķiriet tajos kopā ar mani *Apustuļu darbus*. Mēs uz īsu brīdi ieskatīsimies 18. un 19. nodaļā. Tas mums palīdzēs gūt priekšstatu par notikumu vietas apstākļiem un par Baznīcu Efezā. Es domāju, ka no Efezas Baznīcas mēs varētu pat kaut ko pamācīties.

Vispirms no *Apustuļu darbu* 18. nodaļas mēs uzzinām, ka Baznīcas aizsākumi Efezā saistās ar kāda jūda darbību, kura vārds bija Apolls un kurš labi pārzināja Bībeli un bija gudrs un prasmīgs sludinātājs. „Bet Efezā nonāca kāds jūds, vārdā Apolls, dzimis aleksandrietis, labs Rakstu pazinējs un daiļrunīgs. Viņš bija mācīts Kunga ceļā un dedzīgs garā, runāja un cītīgi mācīja to, kas attiecas uz Jēzu, pats pazīdams tikai Jāņa kristību“ (Apd 18, 24-25). Viņš bija kristīts Jāņa Kristītāja kristībā, bet, acīmerdzot, nekad nebija kristīts kristīgajā ticībā. Tālāk mēs uzzinām, ka pēc tam, kad Apolls kādu laiku tā bija sludinājis un mācījis ļaudis Efezā, viņu bija ievērojuši Priskilla un Akvila, un tie paņēma šo cilvēku pie sevis, vēl rūpīgāk izskaidrojot viņam Kunga ceļu.

Pateicoties Priskillai un Akvilam, Apolls tiek nokristīts arī kristīgajā ticībā. Bet kas viņi ir? No Pāvila *Vēstules romiešiem* 16. nodaļas varam uzzināt, ka Priskilla un Akvila bija Pāvila mīļākie palīgi, kas pavadīja viņu ceļojumos un līdzdarbojās Evaņģēlija izplatīšanā. Viņi bija vīrs un sieva, laulāts pāris, kas palīdzēja Pāvilam un citiem apustuļiem Evaņģēlija izplatīšanā tik labi kā neviens. Tātad Efeza varēja lepoties ar Apollu, šo daiļrunīgo Svēto Rakstu skaidrotāju, kas bija arī ļoti dedzīgs un ar panākumiem sludināja patiesību. Un Efeza varēja lepoties arī ar Priskillu un Akvilu, laulāto pāri, kas palīdzēja Evaņģēlija izplatīšanā labāk par visiem.

Apustuļu darbu 19. nodaļā svētais Pāvils pats ierodas Efezā, lai veiktu tur misijas darbu. Un viņa darbs Efezā ir vienkārši apbrīnojams. Mēs lasām, ka Pāvils, ieradies Efezā, nonāk sinagogā un veselus trīs mēnešus tur ar pārliecinošiem argumentiem bezbailīgi diskutē par Dieva valstības jautājumiem. Šajos pirmajos trīs Efezā pavadītajos mēnešos viņš sludina Dieva valstību. Bet tad jau Pāvilam ir radusies nopietna opozīcija. Un, kad saceļas visi šie neslavas cēlēji, viņš vienkārši atstāj sinagogu un, paņēmis līdzī mācekļus, aiziet sludināt uz Tiranna skolu. Tur Pāvils dienu no dienas sludina veselus divus gadus, kā rezultātā Dieva Vārdu dzird visi Āzijas iedzīvotāji – gan jūdi, gan grieķi.

Pa šo laiku „Dievs ar Pāvila rokām darīja ne mazums brīnumu, tā, ka pat sviedrautus un priekšautus no viņa miesas uzlika neveselajiem, un slimības tos atstāja un ļaunie garī izgāja no tiem“ (Apd 19, 12). Šis fragments ir viens no tiem Svēto Rakstu tekstiem, kurā var atrast pamatojumu relikviju pielietojumam. Tas apstiprina faktu, ka tiešām lietas, kuras bijušas saskarē ar svētajiem un viņiem piederējušas, ir uzņēmušas

zināmu spēku, kuru Dievs var izmantot, nesot dziedināšanu. Tātad relikviju lietojums balstās Svētajos Rakstos. Kabatlakatiņi un citas drēbes, kas bija pieskārušās Pāvilam, varēja aizstāt eksorcismu un nest dziedināšanu. Vai gan nav apbrīnojami, ka pat katoļu relikviju pielietojums ir tik bibliisks!

Bet atgriezīsimies pie Pāvila, kurš divus gadus un trīs mēnešus katru dienu Efezā mācīja ļaudis Tiranna skolā. Vai jūs varat to iztēloties? Man patiktu studēt kardināla Racingerā vai profesora Jozefa Pīpera, vai kāda cita mūsdienu gara milža vadībā, bet vēl nesalīdzināmi vairāk patiktu studēt paša svētā Pāvila vadībā. Efezas ticīgajiem veselus divus gadus bija iespēja katru dienu, jādomā, stundām ilgi, apgūt teoloģiju tiešā svētā Pāvila vadībā. Nevienā citā vietā Pāvils nebūtu varējis tik ilgi uzturēties. Nevienā citā vietā nebūtu varējis tik daudz iemācīt. Tāpēc arī Pāvilam neviens cits darbs nebija tik piemērots savu izcilāko teoloģisko atziņu izteikšanai kā *Vēstule efeziešiem*.

Un tieši tāpēc arī es ticu, ka *Vēstule efeziešiem* ir Pāvila darbs. Šeit Pāvilam vairs nav vajadzības piebremzēt, viņš var brīvi izteikt saviem klausītājiem visu, kas uz sirds un visu, ko domā. Ticības ābece apgūšana jau pieder pagātnei. Pāvilam vairs nav jāatgriežas pie tādām tēmām kā attaisnošana caur ticību, par ko viņš rakstīja galatiešiem. Nav arī jāiztīrā jautājums par attiecībām starp jūdiem un bijušajiem pagāņiem kā toreiz, kad Pāvils vērsās pie romiešiem, kurus nekad nebija saticis. Efezā Pāvils var runāt bez aplinkiem un mācīt visdziļākās kristīgās ticības un katoliskās Baznīcas patiesības. To arī viņš divus gadus dara.

Vai varat iztēloties tādu ainu, ka jūs kopā ar dažiem draugiem ierastos uz Svēto Misi un sacītu: „Tur tālāk ir Jēzus mīļotais māceklis, svētais Jānis. Svētais Pāvils šodien celebrē Misi. Un kas tad tur tagad ienāk kopā ar Jēzus mīļoto mācekli? Tā taču Vissvētā Jaunava Marija, Kristus Māte. Tradīcija vēstī, ka arī viņa kādu laiku uzturējusies Efezā. Vesela rinda ar svētajiem – Apollis, Priskilla, Akvila, Pāvils, Jānis, Vissvētā Jaunava Marija... Un vēl piedevām Pāvils atsūta uz Efezu arī Timoteju, kam jāpaliek viņa vietā, kad, divus gadus un trīs mēnešus sludinājis, viņš pats dodas no turienes prom. Tādējādi Efezas Baznīcas ticīgajiem ir veltīta ne tikai *Vēstule efeziešiem*, bet arī *Pirmā un Otrā vēstule Timotejam*. Kādas neiedomājamas žēlastības viņi saņēmuši! Un kādas no gara augstumiem nākušas patiesības uzklausījuši! Ieklausieties *Vēstulē efeziešiem* sacītajos vārdos. Kristus noslēpums, kā arī visi šī darba pētnieki vienprātīgi atzīst, patiešām ir galvenā tēma.

Pašu Kristus noslēpumu Pāvils apraksta 1. nodaļas 22. pantā: „Un visu Viņš nolīcis zem Viņa (t. i., Kristus) kājām un iecēla Viņu par galvu visai Baznīcai.“ Redziet, Kristus nekļuva par cilvēku tāpēc, ka Viņam būtu kaut kā pietrūcis no dievišķās dabas; Kristus kļuva par cilvēku nevis sava labuma dēļ, bet gan mūsu dēļ, un it īpaši Baznīcas dēļ. Dievs ir paaugstinājis Kristu pāri visām lietām tieši Baznīcas dēļ. Un Baznīca ir Kristus miesa. Baznīca ir Kristus pilnība, kurš piepilda visu visā. Kristus cilvēciskumam tomēr kaut kā pietrūks, kamēr Baznīca vēl tiks pilnveidota. Taču Kristus dievišķībai nekā netrūkst, Viņa pilnība ir bezgalīga. Kristus cilvēcība, būdama

vīrišķa, ir vienota ar garīgā nozīmē sievišķo Baznīcu Līgavu, tādējādi Baznīcā ir Kristus pilnība, kas piepilda visu visā.

Vēl vairāk Pāvils iedziļinās šajā noslēpumā nākošajā nodaļā. Ja *Vēstules efeziešiem* 1. nodaļā viņš runā par Baznīcu kā par noslēpumu un Kristus pilnību, kas piepilda visu visā, tad 2. nodaļā viņš skaidro, ka Baznīca ir ne tikai Kristus pilnība, bet arī Dieva plāna pilnība par jūdiem un pagāniem. Lūk, ko Pāvils saka: „Tāpēc pieminiet, ka jūs, kas agrāk bijāt pēc miesas pagāni [tie esam mēs – neebreji], tā saucamie rokām miesīgi apgraizītie sauca par neapgraizītajiem, jo jūs tanī laikā bijāt bez Kristus, šķirti no Izraēļa kopības, sveši apsoliņumu derībai, bez cerības un bez Dieva šinī pasaulē. Bet Jēzū Kristū jūs, kas citkārt bijāt tālu, tagad, pateicoties Kristus asinīm, kļūvat tuvi. Jo mūsu miers ir Viņš, kas abus savienoja vienā un ar savu miesu iznīcināja ienaidnieku, kas kā starpsiena mūs šķīra. Viņš nodibināja mieru, atceldams likumu ar saviem priekšrakstiem un nosacījumiem, pārveidodams sevī divus vienā jaunā cilvēkā. Viņš caur krustu abus vienā miesā izlīdzināja ar Dievu... Jo caur Viņu mums abiem dota pieeja pie Tēva vienā Garā. Tātad jūs vairs neesat svešinieki un ienācēji, bet esat svēto līdzpilsoņi un Dieva saimes locekļi, kas uzcelti uz apustuļu un praviešu pamata... Katra uz Viņa celtā celtne izaug par svētu templi Kungā.“ (Ef 2, 11-22)

Citiem vārdiem, Pāvils koncentrē vienkopus visus šos Vecās derības tēlus, lai mums parādītu, kas mēs esam kā Kristus Miesa jeb Baznīca. Tātad mēs tagad esam piederīgi Izraēļa kopībai. Mēs vairs neesam sveši apsoliņumu derībai, bet esam kļuvuši par derības apsoliņumu mantiniekiem. Esam ticīgo saimes locekļi un Dieva Tēva dēli un meitas. Neesam vairs svešinieki un ienācēji. Tagad kopā ar apustuļiem un praviešiem esam dzīvie akmeņi, kas veido svētu templi. Tādējādi mēs patiesībā esam mantinieki visam, kas Vecajā derībā izsaka Dieva skaistumu un godību. Tāda ir Baznīca, un tādi esam arī mēs, būdami Kristus mistiskās Miesas locekļi. Mēs esam Kristus noslēpums, jo Kristus mūsos dzīvo. Tā ir Viņa Miesa un Viņa Asinis, kas mūsos dzīvo.

Un tad svētais Pāvils *Vēstules efeziešiem* 3. nodaļas 4. pantā saka: „To lasot, jūs varat saprast manu Kristus noslēpuma izpratni.“ Šāds paskaidrojums mazliet pārsteidz. Ko jūs domātu, ja arī es atļautos paziņot: „Pēc šīs runas noklausīšanās jūs varēsiet saprast manu dziļo katoļticības izpratni“? Pagaidi, Hān, vai tas nav pārāk frāžains stils, ja reiz tu pats tā nesaki? Bet Pāvils tā saka. *Kad jūs lasāt, ko es jums, efeziešiem, saku par Kristus noslēpumu, jūs varat saprast šo noslēpumu, kas netika atklāts cilvēku dzimumam citās paaudzēs tā, kā to tagad Svētais Gars atklāj Kunga svētajiem apustuļiem un praviešiem. Un kāds tad ir noslēpums, par kuru man dota tik liela izpratne? Pagāni Jēzū Kristū ir Viņa apsoliņuma līdzmantinieki un vienas miesas locekļi un līdzdalībnieki, pateicoties Evaņģēlijam. Tas arī ir šis noslēpums.* Tā, vai ne? Un Pāvils turpina: „Man, no visiem svētajiem vismazākajam, ir dota žēlastība pasludināt pagāniem neizdibināmo Kristus bagātību un apgaismot visus, kā izpildās noslēpums, kas no mūžiem bija apslēpts pie Dieva, kas visu radījis“ (Ef 3, 8-9). Un kā tad tam jāizpildās, Pāvil? Tā, „lai Dieva daudzveidīgā gudrība caur Baznīcu kļūtu zināma varām un spēkiem Debesīs“ (Ef 3, 10). Tātad tā ir Baznīca, kas nodod eņģeļiem, erceņģeļiem, varām un spēkiem Debesīs, tiklab ķerubiem un serafiem, kā

arī dēmoniēm Dieva gudrību. Un tā māca, ka Dievs, kas ir tik liels, var darīt brīnumainas lietas arī caur vismazākajiem no saviem radījumiem – caur mums, kas esam Viņa mistiskās Miesas locekļi. Tas arī ir Kristus noslēpums, par kuru Pāvilam dota tik dziļa izpratne. Bet tas viss ir kļuvis iespējams, pateicoties Dieva mūžīgajam lēmumam, kuru Viņš piepildīja mūsu Kungā Jēzū Kristū.

Tieši tāpēc Pāvils saka: „Es krītu ceļos mūsu Kunga Jēzus Kristus Tēva priekšā, no kura katra tēvišķība Debesīs un virs zemes dabū savu vārdu“ (Ef 3, 14-15). Mēs piederam Dieva Ģimenei. Ir viens Tēvs, viens Kungs, viena ticība, viena kristība, viens aicinājums, kuru mēs esam saņēmuši. Un tas ir aicinājums būt par locekļiem vienā vispasaules universālā katoļu Ģimenē, kas ir Kristus noslēpums (Viņa pilnība, kas piepilda visu visā) un viena Kristus Miesa, kas sniedz piepildījumu visam, ko gaidīja un uz ko cerēja Vecās derības svētie.

Un tagad ieklausīsimies, ko svētais Pāvils saka *Vēstules efeziešiem* 4. nodaļā. Viņš lūdz, pieprasa, izaicina, mudina. „Un tā es, Kunga gūsteknis, atgādinu jums, lai jūs dzīvotu tā aicinājuma cienīgi, kurā jūs esat aicināti“ (Ef 4, 1). *Es jums atgādinu. Es būtu varējis arī pieprasīt, bet es jums tikai atgādinu, lai jūs dzīvotu tā aicinājuma cienīgi, kurā jūs esat aicināti*, „visā pazemībā un lēnprātībā, un pacietībā viens otru mīlestībā paciezdami, cenzdamiem uzturēt gara vienību miera saitēm. Viena miesa un viens gars, kā arī vienai cerībai jūs savā aicinājumā esat aicināti. Viens Kungs, viena ticība, viena kristība, viens Dievs un visu Tēvs, kas par visiem un ar visiem un visos mūsos“ (Ef 4, 2-6). Ir viens Kungs, viena ticība, viena kristība, viena cerība, viens aicinājums, jo ir viens Tēvs un viena Ģimene, un mēs esam šai Viņa Ģimenei piederīgi.

Kā jūs parasti dēvējat cilvēku, kurš ir tēvs divās vai trijās dažādās ģimenēs? Vismaz vidē, no kuras nāku es, tādu mēdz saukt par stulbeni vai nelieti. Cerams, ka arī jums tāds cilvēks nav jāsauc par tēti, jo vīra reputācija tomēr ir atkarīga no tā, cik lielā mērā viņš ir uzticīgs savai sievai un ģimenei.

Arī Dievs rūpējas par vienu Ģimeni. Un Kristum ir viena Līgava. Tā nav kaut kāda neredzama plazma vai migla. Tas ir labi redzams veidojums. Ja Baznīca būtu tikai neredzama realitāte, ja tās redzamais veidols tiešām neko nenozīmētu, tad Pāvils būtu runājis par Kristus dvēseli un nevis par Kristus ķermeni. Bet tā kā Baznīcai ir gan redzamā, gan neredzamā dimensija, mēs esam Baznīcas ķermenis. Mēs esam locekļi, kas veido mistisko Miesu. Patiesība par to, ka mistiskās Miesas Galva ir Kristus, nav īpaši populāra, bet tomēr ir viena no lielākajām katoliskās Baznīcas patiesībām. Savā laikā to bija pavisam tieši un noteikti pateicis pāvests Leons XIII, tā ir izskanējusi arī Vatikāna II koncilā un vēlreiz to atkārtoja pāvests Jānis Pāvils II.

Tāču ķermenim, lai dzīvotu, ir nepieciešama arī dvēsele. Un Baznīca māca, ka tāpat, kā Kristus ir mistiskās Miesas Galva, šīs Miesas Dvēsele ir Svētais Gars. Kā jūs saucat miesu, kurai nav dvēseles? Vismaz pie mums, Ohaio štatā, to sauc par līķi. Un kā jūs saucat vienu pašu dvēseli, kurai nav miesas? Tas ir gars. Tātad miesai ir vajadzīga dvēsele. Arī Kristus Miesai ir Dvēsele. Tas ir Svētais Gars, kas nāk un iemājo šajā Miesā.

Tāpēc mēs neesam noskaņoti uz cīņu, lai ar saviem argumentiem uzvarētu mūsu nekatoļu brāļus un māsas. Tā vietā mēs esam noskaņoti viņus mīlēt ar tādu mīlestību, kas spētu atgriezt mūsu brāļus un māsas atpakaļ Dieva Ģimenes pilnībā – vienā Ģimenē, kuru Viņš ir lolojis un ar kuru kā ar vienīgo Līgavu sevi saistījis arī Kristus, atgriezt šos savus brāļus un māsas tā, lai arī viņi varētu būt ietverti vienā noslēpumā, kuru sludina Pāvils, Kristus noslēpumā, kas ir Baznīca, un Dieva pilnībā, kurš piepilda visu visos.

Vēstules efeziešiem 1. nodaļā mums atklājas Kristus pilnība Baznīcā. 2. nodaļā redzam, kā visa vecā derība rod savu piepildījumu Baznīcā. 3. nodaļa vēsta par to, kā viens pats Debesu Tēvs ir šīs vienas Ģimenes avots, un Baznīcas mācībai pakļaujas pat eņģeļi un erceņģeļi. 4. nodaļa parāda, ka, pastāvot tādai vienotībai, ir viens Kungs, viena kristība, viena ticība, viena cerība un viens aicinājums. Kristus Baznīcā mēs visi esam kā viens Kristus Garā.

Un tad 5. nodaļā mums ir viens no lielākajiem godības noslēpumiem. Ieklausieties, ko saka svētais Pāvils, sākot ar 23. pantu. „Jo vīrs ir sievas galva, tāpat kā Kristus – Baznīcas Galva, būdams savas Miesas Pestītājs. Bet kā Baznīca Kristum, tā sievas visā padotas saviem vīriem. Vīri, mīliet savas sievas, tāpat kā arī Kristus mīlējis Baznīcu un sevi atdevis par viņu, lai viņu darītu svētu, šķīstot to ūdens kristībā un dzīvības vārdiem, sagatavodams sev krāšņu Baznīcu, kurai nav ne traipa, ne grumbiņas, ne cita kā tamlīdzīga, bet lai tā būtu svēta un bez vainas.“ (Ef 5, 23-27)

Es saprotu, ka tie ir vārdi, kurus nemīl uzklaut 20. gadsimta deviņdesmitajos gados. Man tiešām būtu grūti pat saprast un novērtēt, cik dziļi un līdz kādai pakāpei radikālais feminisms ir atstājis savas klātbūtnes zīmes pat Baznīcā, nemaz nerunājot par pasauli. Gribēju tikai sacīt, ka jums ir jāsaprot – šis jautājums nav vienkāršautnains. Vīrs ir sievas galva tāpat kā Kristus ir Baznīcas Galva. Varētu domāt, ka vīriem ir piešķirtas visas priekšrocības, kamēr Pāvils neaprunā, kā šī vadošā loma ir jāizdzīvo. Izrādās, ka tā prasa pilnīgu, visaptverošu un pastāvīgu pašuzturēšanos. Tieši tāds laulības modelis šeit tiek rādīts. Tas atklājas Kristus attiecībās ar Viņa Līgavu, kas ir Baznīca. Un tā nav metafora. Tas nav arī salīdzinājums vai vienkārši līdzība. Tā ir realitāte, kas atrodas visa centrā un stāv pāri visam. Kristus ar Baznīcu ir vēl ciešāk salaulāti nekā Kimberlija un es. Viņiem ir vienīgā patiesā un pilnīgā laulība.

Bet Pāvils turpina skaidrot. „Tā arī vīriem jāmiļ savas sievas kā sava miesa. Kas savu sievu mīl, tas mīl pats sevi, jo neviens vēl nekad nav ienīdis savu miesu, bet to kopj un saudzē tāpat kā Kristus – Baznīcu. Jo mēs esam Viņa Miesas locekļi: no Viņa Miesas un no Viņa kauliem. Tāpēc cilvēks atstās tēvu un savu māti un pievienosies savai sievai, un abi būs viena miesa. Šis noslēpums* ir liels, bet es saku: Kristū un Baznīcā.“ (Ef 5, 28-32)

Tā Pāvils ievēd efeziešus arvien dziļāk Kristus noslēpumā, kas ir Baznīca. Tas mums ir svarīgi, jo mēs atklājam, ka bez *Vēstules efeziešiem*, bez *Pirmās un Otrās vēstules*

* Vulgātā „noslēpums“ tiek apzīmēts ar vārdu *sacramentum*. Un šis *sacramentum* ir *magnum*; tas ir dziļš.

Timotejam ir vēl viena efeziešiem rakstīta vēstule. Kas tā ir par vēstuli? Vai kāds zina? Tā ir pirmā no septiņām vēstulēm, kuras mūsu Kungs bija nodiktējis savam mīļotajam māceklim.

JĒZUS UZRUNĀ EFEZAS BAZNĪCU

Ja jums ir pie rokas Bībele, atšķiriet kopā ar mani *Atklāsmes grāmatas* 2. nodaļu. Jēzus liek Jānim rakstīt *Efezas baznīcas eņģelim*: „Tā saka Tas, kas tur labajā rokā septiņas zvaigznes un kas staigā starp septiņiem zelta svečturiem.“ Tagad Jēzus runā uz Efezas ticīgajiem bez starpniekiem. Viņš uzrunā tos pašus efeziešus, kuriem jau ir bijusi izdevība uz klausīt Pāvila sprediķus un mācību, kas bija dzirdējuši runājam arī svēto Jāni, Kunga mīloto mācekli, bija pazinuši Vissvēto Jaunavu Mariju, svēto Timoteju, kā arī Apollu, Priskillu un Akvilu. „Es zinu tavus darbus un pūles, un tavu pacietību, un ka tu nevari paciest ļaunos un pārbaudīji tos, kas saucas par apustuļiem, bet tādi nav, un esi atradis tos par melniem. Tev ir pacietība, un tu esi mana vārda dēļ daudz cietis un neesi paguris. Bet man ir pret tevi tas, ka tu esi pazaudējis savu pirmo mīlestību. Tāpēc atminies, no kurienes tu nokriti, gandari un dari agrākos darbus! Bet, ja ne, tad es nākšu pie tevis un nostumšu tavu svečturi no tā vietas, ja tu negandarīsi. Kam ausis, tas dzird, ko Gars saka baznīcām.“ (Atkl 2, 2-5. 7)

Spēcīgi pateikts, vai ne? Tā ir pirmā no septiņām vēstulēm septiņām baznīcām Mazāzijā. Efezas baznīca ir nesalīdzināmi labākā stāvoklī nekā pārējās sešas. Ar katru nākamo vēstuli baznīcu vērtība mazinās. Ar katru vēstuli tajā rakstītais ziņojums kļūst skarbāks, kamēr beidzot pienāk kārtā arī Lāodikejas baznīcai, kuras ticīgos Kristus apraksta kā nelaimīgus, nožēlojamus nabagus, kas ir akli un kaili. Kādēļ Jēzus viņus tā raksturo? Atveriet *Atklāsmes grāmatas* 3. nodaļu, un jūs redzēsiet, kā Viņš tos apraksta. Izskatās, ka viņi ir turīgi. Jēzus vērsas pie tiem ar vārdiem: „Tu saki: es esmu bagāts un man nekā netrūkst; bet tu nezini, ka tu esi nelaimīgs un nožēlojams, un nabags, un akls, un kails.“ Šāds brīdinājums tiek nosūtīts Lāodikejas baznīcas ticīgajiem.

Kurš apraksts būtu piemērots Amerikas baznīcai? Efezai vai Lāodikejai domātais? Atbildi uz šo jautājumu es atstāju jūsu ziņā. Bet aplūkojiet Efezas baznīcu un tad pārdomājiet, ko viņiem nācās dzirdēt. Efezieši bija pacietīgi; viņi spēja izturēt grūtības; viņi pārbaudīja apustuļus, kurš ir patiess un kurš ne, un viltus mācītāji tika norāti. Taču Jēzus saka: „Bet man ir pret tevi tas, ka tu esi pazaudējis savu pirmo mīlestību. Tāpēc atminies, no kurienes tu nokriti, gandari un dari agrākos darbus!“ (Atkl 2, 4-5). Es varētu jums pateikt priekšā vismaz tik daudz, ka ļaudis, kas šeit šovakar pulcējušies, nav tipiski lielākās daļas Amerikas katoļu draudžu pārstāvji, jo citādi jūs neatrastos šeit pulksten 21.45 piektdienas vakarā, lai uz klausītu kāda konvertīta izplūdušo runu. Jūs zināt, ka tā ir patiesība, un tomēr, cik liela patiesība ir arī tā, ka mēs visi šeit kaut kādā mērā esam pazaudējuši savu pirmo mīlestību. Mums ir jāatminas, no kurienes mēs nokritām. Un mums ir jālūdz no Kunga žēlastība atkal

pacelties līdz kādreizējam līmenim. Ir jāsāk lūgties, lai svētais Antons mums palīdz atrast kaut ko vairāk nekā tikai mūsu pazaudētās atslēgas. Mums būtu jālūdz, lai svētais Antons mums palīdz atrast mūsu pirmo mīlestību un atgriezties pie Kristus. Un vai jūs zināt, kāpēc? Tāpēc, ka, šodien apmeklējot Efezu, jūs tur vairs neatradīsiet Baznīcu. Ierodoties šodien Efezā, jūs sastapsieties ar faktu, ka celebrēt Svēto Misi tur ir aizliegts. Efezā Baznīcas nav, un tās tur nav bijis jau gadu simtiem, neraugoties uz to, ka savā laikā Baznīcu Efezā nodibināja tādas personības kā svētais Pāvils, svētais Jānis ar Vissvēto Jaunavu Mariju un viņu palīgi Priskilla, Akvila un Apolls. Un kas gan bija noticis pēc tik laba iesākuma? Nekas īpašs. Tēvs Lapaderi apraksta, kā viņiem bija jālūdz turku varas iestādes, lai saņemtu atļauju izņēmuma kārtā vienu reizi nocelebrēt Svēto Misi ārā pie Efezas baznīcas drupām.

GANDRĪZ PILNĪGS KRAHS TICĪBAS TĀLĀKNODOŠANĀ JAUNATNEI

Ko mums no tā vajadzētu mācīties? Lai neuzdrīkstamies ieslidēt pašapmierinātībā un bezrūpībā! Un nepārveidosim Mateja evaņģēlija 16. nodaļas tekstu savā redakcijā, sakot: *Mēs jau zinām, ka tas viss pāries un mēs no tā iznāksim ārā ļaunuma neskarti.* Nekas tāds mums nav zināms. Mēs pat nezinām, pastāvēs vai nepastāvēs Baznīca ASV pēc 20, 30 vai 40 gadiem. Mēs esam piedzīvojuši gandrīz pilnīgu krahu ticības tālāknodošanā jaunajai paaudzei. Ar to es arī pats saskaros savā auditorijā vai katru dienu. Pat Stjūbenvilā, Franciskāņu universitātē, mēs redzam vajadzību pasniegt korektīvo kursu katolicismā kā pirmā, tā otrā un dažreiz arī priekšpēdējā kursa studentiem. Un tie taču ir cilvēki, kuri izvēlējās Stjūbenvilas universitāti tāpēc, ka viņi apzināti gribēja studēt ortodokso katolicismu, bet tik un tā pat viņiem nepieciešams vispirms apgūt katehisma pamatkursu. Es atļaušos sacīt, ka arī Džordžtaunas, Marketa vai Noterdamas universitātēs mēs atklātu kaut kādas izmaiņas. Jūs nespēsiet noticēt, cik liels ir katehēzes jomā veikto eksperimentu skaits. Es visu laiku dzirdu, kā par tiem runā jaunie cilvēki, kas paši jūtas kā izmēģinājuma trusīši. Bet tajā pašā laikā cilvēki, kuriem jau ir pāri 20 un 30 gadiem, no ticības nezina pat tik daudz, lai spētu sakarīgi pamatot, kāpēc viņi to noraida. Lai nonāktu pie šāda stāvokļa, bija vajadzīgi kādi 10, varbūt 20 gadi lejupslīdes, bet ar to tad arī pietika. Jūs jau varat izvirzīt sev par mērķi sasniegt pasaules rekordu stafetes skrējienā, bet, ja nākamais skrējējs, kam pēdējās distances beigās jāsaņem stafetes nūjiņa, nav savā vietā, jūs esat zaudējis. Jūs pat nevarat skrējieni nobeigt.

TICĒT NOZĪMĒ AR PAZEMĪBU PIENĒMT PATIESĪBU, KURU MĀCA BAZNĪCA

Ir daudz cilvēku, kas sevi dēvē par katoļiem, bet tādi ir vien savā izpratnē. Šie *kafejnīcas katoļi* domā, ka viņi var palikt Baznīcā tāpēc, ka viņi tik daudz kam no Baznīcas mācības piekrīt. Vai jūs maz aptverat, ko sauc un ko nesauc par ticību?

Ticība nenozīmē to, ka es piekrītu Baznīcai un tās mācībai. Ticība ir tā, kas sevi pakļauj noslēpumiem, kurus caur Baznīcu sludina Svētais Gars. Ticība pieņem visu, ko Dievs atklāj, jo tas, kas atklāj, ir Dievs, un Dievs nevar mānīt, un arī Dievu pašu nevar piemānīt. Dievam mēs varam uzticēties un varam arī droši ticēt, ka Viņš runā caur Baznīcu. Tādējādi ticība ir pakļaušanās akts visam, ko Dievs sludina, neraugoties uz faktu, ka mēs šīs lietas nevaram izprast ar prātu vai uztvert ar savām sajūtām; mēs tām vienkārši ticam, un tā arī ir ticība. Ja kāds saka: „Es piekrītu faktiski visam, ko Baznīca māca, ja nu varbūt vienīgi izņemot mācību par kontracepciju“, jums šis cilvēks ir jāpārtrauc un jāsaka: „Hei, jūs gauži maldāties! Pat arī tad, ja jūs piekrīst Baznīcas sacītajam par kontracepciju, ar to vēl nepietiktu, lai jūs varētu sacīt, ka piekrītat Baznīcai. Šajā gadījumā tā ir vienkārši sakritība. Savas pieredzes rezultātā jūs esat atklājuši, ka šīs patiesības ir pareizas, un tieši tā gadījās, ka to pašu mācīja arī katoliskā Baznīca.“ Tā vēl nav ticība, tā ir vienkārši jauka un patīkama sakritība. Jūsu pārlicība sakrita ar Baznīcas mācību. Jūs piekrītat, un tas ir skaisti. Bet savas domas jūs varētu arī mainīt. Ticība atklājas padevības izpausmēs un mīlestības pilnā savas gribas pakļaušanā Kristum, kas ir klātesošs Baznīcā. Un, ja mēs neatjaunojam sevī šo pakļaušanās garu jau šovakar, rīt un katrā mūsu dzīves dienā, tad arvien vairāk sliecamies radīt problēmas sev un citiem un tikai attālināmies no problēmu risināšanas.

KĀDA IR BAZNĪCAS NĀKOTNE AMERIKAS SAVIENOTAJĀS VALSTĪS?

Baznīcai Ziemeļamerikā tās nākotne nav zināma. Kristus gan to zina, bet mēs nezinām. Mēs tikai zinām to, ko Kristus mums ir pavēlējis. Mums līdzīgi karaspēkam ir dotas pavēles, kuras jāizpilda. Varbūt ASV Baznīcas vairs nebūs pēc 500 gadiem. Varbūt pēc 300 gadiem šajā valsts daļā būs aizliegts noturēt Svēto Misi. Jēzus deva beznosacījuma solījumu, ka elles vārti Baznīcu neuzvarēs, bet Viņš neteica, ka neuzvarēs baznīcu ASV vai baznīcu Efezā. Mīlestības dēļ pret saviem bērniem sargājiet ticību. Mīlestības dēļ pret saviem mazbērniem nododiet tālāk dzīvu, veselu un nesagrozītu ticību. Mīlestības dēļ pret Kristu studējiet un lasiet par ticību, mācieties ticēt, izdzīvojiet ticību un iemīliet to. Tieši tādēļ mēs arī šajā nedēļas nogalē bijām pulcējušies kopā. Ne tādēļ, lai gūtu kādus emocionālus vai intelektuālus impulsus, bet lai rastu pietiekošu motivāciju personīgu lēmumu pieņemšanai, apņemoties darīt tieši to, ko no mums vēlas Kristus.

Kādreiz svētajam Tomam jautāja: „Kas ir vajadzīgs, lai kļūtu svēts?“ Un viņš vienkārši atbildēja: „Vajadzīgs to gribēt.“ Mums ir jāsaprot, ka *gribēt* nav gluži tas pats, kas *vēlēties*. Mums ir jāiet tālāk par svētuma un patiesības vēlēšanos. Mums tas ir jāgrib. Mums ir jāizlemj, mums ir jāizvēlas un pēc apņemšanās, pie kuras mēs ar Dieva žēlastību turēsimies, mums ir jānododas šo mērķu sasniegšanai. Tagad dosimies pie Kunga un lūgšim no Viņa šo žēlastību.

© Scott Hahn

Tulkots un publicēts ar atļauju.

Tulkoja Marta Jance